

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **AP 4378/21**, rješavajući apelaciju **Gordane Tadić**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b) i članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 94/14), u sastavu:

Mato Tadić, predsjednik

Mirsad Ćeman, dopredsjednik

Valerija Galić, sutkinja

Seada Palavrić, sutkinja

Zlatko M. Knežević, sudac

Angelika Nussberger, sutkinja

Helen Keller, sutkinja

Ledi Bianku, sudac

na sjednici održanoj 26. svibnja 2022. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neutemeljena apelacija **Gordane Tadić** podnesena protiv Odluke Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća broj 04-07-3-3675-1/2021 od 20. listopada 2021. godine, Odluke Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća broj 11-07-7-1498-39/2021 od 20. listopada 2021. godine, Odluke Drugostupanjskog stegovnog povjerenstva za tužitelje Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća broj 11-07-6-1498-35/2021 od 16. rujna 2021. godine i Odluke Prvostupanjskog stegovnog povjerenstva za tužitelje Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća broj 11-07-6-1498-19/2021 od 23. srpnja 2021. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Gordana Tadić (u daljnjem tekstu: apelantica), koju zastupa Vlado Adamović, odvjetnik iz Sarajeva, podnijela je 23. prosinca 2021. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) apelaciju protiv Odluke Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća (u daljnjem tekstu: VSTV) broj 04-07-3-3675-1/2021 od 20. listopada 2021. godine, Odluke VSTV-a broj 11-07-7-1498-39/2021 od 20. listopada 2021. godine, Odluke Drugostupanjskog stegovnog povjerenstva za tužitelje VSTV-a (u daljnjem tekstu: Drugostupanjsko povjerenstvo) broj 11-07-6-1498-35/2021 od 16. rujna 2021. godine i Odluke Prvostupanjskog stegovnog povjerenstva za tužitelje VSTV-a (u daljnjem tekstu: Prvostupanjsko povjerenstvo) broj 11-07-6-1498-19/2021 od 23. srpnja 2021. godine. Osim toga, apelantica je zatražila da Ustavni sud donese privremenu mjeru kojom se „obustavlja izvršenje Odluke VSTV-a broj 04-07-3-3675-1/2021 od 20. listopada 2021. godine i odluka koje su prethodile odluci da [apelantici], glavnom tužitelju Tužiteljstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Tužiteljstvo BiH), prestaje mandat glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH sa danom donošenja [te] odluke zbog izrečene stegovne mjere premještanja sa mjesta glavnog tužitelja na mjesto tužitelja do okončanja postupka pred Ustavnim sudom [...]“.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Ustavni sud je Odlukom broj AP 4378/21 odbio apelantičin zahtjev za donošenje privremene mjere (vidi Ustavni sud, Odluka o privremenoj mjeri broj AP 4378/21 od 12. siječnja 2022. godine, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

3. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od VSTV-a, Drugostupanjskog i Prvostupanjskog povjerenstva, te od Ureda stegovnog tužitelja Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured stegovnog tužitelja) zatraženo je 13. siječnja 2022. godine da dostave odgovore na apelaciju.

4. VSTV, Drugostupanjsko povjerenstvo, Prvostupanjsko povjerenstvo i Ured stegovnog tužitelja su u razdoblju od 20. do 26. siječnja 2022. godine dostavili odgovore na apelaciju, koji su 26. siječnja 2022. godine dostavljeni apelantici. Apelantica je 4. veljače 2022. godine dostavila izjašnjenje na odgovore na apelaciju.

III. Činjenično stanje

5. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantičinih navoda i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

Stegovni postupak

6. Odlučujući o stegovnoj tužbi Ureda stegovnog tužitelja podnesenoj 2. travnja 2021. godine protiv apelantice, Prvostupanjsko povjerenstvo (u sastavu: tužiteljica Berina Alihodžić kao predsjedavajuća Povjerenstva, te sutkinja Sanela Gorušanović-Butigan i tužitelj Mirza Đozo kao članovi Povjerenstva) Odlukom broj 11-07-6-1498-19/2021 od 23. srpnja 2021. godine proglasilo je apelanticu odgovornom da je, na način opisan u izreci odluke, počinila stegovni prekršaj iz članka 57. točka 8. („nemar ili nepažnja u obnašanju službenih dužnosti“) i točka 17. („propuštanje, iz neopravdanih razloga, da postupi sukladno odlukama, naredbama ili zahtjevima Vijeća“) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o VSTV-u), pa joj je, primjenom odredbi čl. 58. stavak 1. točka e) i 59. Zakona o VSTV-u, izrečena stegovna mjera premještanja s mjesta glavne tužiteljice Tužiteljstva BiH na mjesto tužiteljice Tužiteljstva BiH.

7. Prvostupanjsko povjerenstvo je nakon provedenog postupka utvrdilo da je apelantica imenovana za v.d. glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH 28. rujna 2016. godine, a da je odlukom VSTV-a od 23. siječnja 2019. godine imenovana za glavnu tužiteljicu Tužiteljstva BiH. Također je utvrđeno da u momentu donošenja zaključka VSTVBiH od 17. i 18. prosinca 2014. godine, kojim se glavni tužitelji obvezuju osigurati dodjeljivanje predmeta svim tužiteljima putem sustava za

automatsko upravljanje predmetima u tužiteljstvima (u daljnjem tekstu: TCMS) i koji je proslijeđen svim glavnim tužiteljima tužiteljstava u BiH, nije bila na funkciji glavne tužiteljice Tužiteljstva BiH niti je obnašala funkciju v.d. glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH. Međutim, iz provedenih materijalnih dokaza utvrđeno je da se nakon donesenih zaključka od 17. i 18. prosinca 2014. godine VSTV dopisom od 12. listopada 2016. godine obratio onim tužiteljstvima u BiH koja su se izjasnila da nisu realizirala automatsku dodjelu predmeta, i to n/r glavnih tužitelja, kojim podsjećaju na obvezu automatske dodjele predmeta svim tužiteljima kroz TCMS, te napomenuo da je nepostupanje po odlukama, naredbama ili zahtjevima VSTVBiH stegovni prekršaj iz članka 57. točka 17. Zakona o VSTV-u. Prvostupanjsko povjerenstvo je utvrdilo da je navedeni dopis proslijeđen u momentu kada je apelantica bila izabrana za v.d. glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH. Prvostupanjsko povjerenstvo je utvrdilo da su se predmeti u Tužiteljstvu BiH u spornom razdoblju obuhvaćenom tužbom dodjeljivali manualno, odnosno odlukom glavne tužiteljice (apelantice), pri čemu je naglašeno da se manualnom raspodjelom ne osigurava objektivnost pri raspodjeli predmeta. Imajući u vidu navedeno, Prvostupanjsko povjerenstvo je utvrdilo da iz provedenih dokaza nesporno proizlazi da se sve do podnošenja predmetne stegovne tužbe u Tužiteljstvu BiH nije vršila automatska dodjela predmeta putem TCMS sustava, niti su u tom pravcu poduzimane radnje za otklanjanje prepreka. Prvostupanjsko povjerenstvo je utvrdilo da apelantica tijekom postupka nije ponudila niti jedan dokaz ni razlog kojim bi opravdala to što nije postupila po dopisu VSTV-a od 12. listopada 2016. pa sve do 2. travnja 2021. godine, kada je protiv nje podnesena stegovna tužba zbog nepostupanja po odluci VSTVBiH i postupanja suprotno članku 8. stavak 1. i članku 109. Pravilnika o sustavu za automatsko upravljanje predmetima u tužiteljstvima (u daljnjem tekstu: Pravilnik TCMS). Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja, koje se odnosi na apelantičino postupanje suprotno članku 8. stavak 1. i članku 109. Pravilnika TCMS, te suprotno nalogu iz zaključka VSTV-a od 17. i 18. prosinca 2014. godine, iz točke III.a) stegovne tužbe, Prvostupanjsko povjerenstvo je zaključilo da je apelantica počinila stegovni prekršaj iz članka 57. točka 8. Zakona o VSTV-u (nemar ili nepažnja u obnašanju službenih dužnosti) i članka 57. točka 17. Zakona VSTV-u (propuštanje, iz neopravdanih razloga, da postupi sukladno odlukama, naredbama ili zahtjevima Vijeća). Pored toga, Prvostupanjsko povjerenstvo je utvrdilo da je apelantica glede subjektivnog odnosa spram stegovnih prekršaja, koji su joj točkom III.a) stegovne tužbe stavljeni na teret, navedene prekršaje počinila iz eventualnog umišljaja, odnosno da je bila svjesna da zbog njezinog nečinjenja može nastupiti zabranjena posljedica, ali je pristala na njezino nastupanje. U svezi s tim, Prvostupanjsko povjerenstvo je navelo da se posljedica ogleda u tome da su prilikom dodjele predmeta, na način kako je to vršeno u Tužiteljstvu BiH u tuženom razdoblju, dakle manualno, izostala načela koja može osigurati jedino automatska dodjela predmeta, a to su jednoobraznost,

objektivnost, transparentnost, podjednaka zaduženost svih tužitelja predmetima i dr. Dakle, apelantica je suprotno članku 8. stavak 1. i članku 109. Pravilnika TCMS, te suprotno nalogu iz zaključka VSTV-a od 17. i 18. prosinca 2014. godine propustila u razdoblju od 29. rujna 2016. godine, kada je imenovana za vršitelja dužnosti glavnog tužitelja, do najranije 11. ožujka 2021. godine, kao rukovoditeljica Tužiteljstva, osigurati primjenu Pravilnika TCMS u dijelu obveze automatske raspodjele predmeta tužiteljima.

8. U svezi s dijelom stegovne tužbe (točka III.b) stegovne tužbe) koji se odnosi na navode da apelantica nije izvršila obvezu provođenja tzv. personalnih sigurnosnih provjera, kao ni fizičkih, tehničkih i drugih organizacijskih mjera zaštite propisanih Zakonom o zaštiti tajnih podataka (kojim je propisana obveza institucija Bosne i Hercegovine da osiguraju da svi uposleni, koji zbog prirode poslova koje obavljaju imaju pristup tajnim podacima, dobiju odgovarajuću dozvolu u skladu s ovim Zakonom), i to od preuzimanja dužnosti glavne tužiteljice krajem 2016. godine pa do kraja razdoblja obuhvaćenog tužbom, dakle ožujka 2021. godine, Prvostupanjsko povjerenstvo je nakon provedenog dokaznog postupka utvrdilo apelantičinu odgovornost. U svezi s tim, Prvostupanjsko povjerenstvo je navelo da apelantica, suprotno obvezi koja proizlazi iz Zakona o zaštiti tajnih podataka (iz članka 30. stavak 3. Zakona o zaštiti tajnih podataka) i zaključaka VSTV-a od 17. srpnja 2019. godine (kojim „se obvezuju sve pravosudne institucije u Bosni i Hercegovini da žurno provedu sve obveze i mjere propisane Zakonom o zaštiti tajnih podataka“), nije pokrenula postupak personalnih provjera svojih uposlenika, pa ni do momenta podizanja stegovne tužbe, iako neprimjenjivanje zakonskih odredbi iz oblasti zaštite tajnih podataka od strane sudskih i tužiteljskih organa u BiH može imati nesagledive posljedice za sigurnost tajnih podataka u BiH. Dakle, apelantica je kao rukovoditeljica Tužiteljstva BiH, svjesna obveze da se za uposlenike Tužiteljstva, na radnim mjestima određenim odlukom glavnog tužitelja, treba provesti postupak sigurnosne provjere za dobivanje sigurnosne dozvole određenog stupnja tajnosti propisan Zakonom o zaštiti tajnih podataka, propustila osigurati pokretanje tog postupka, te suprotno članku 5.2. Etičkog kodeksa za tužitelje (koji propisuje da će tužitelj posvetiti svoju profesionalnu djelatnost svojim dužnostima, koje uključuju ne samo obnašanje tužiteljske funkcije nego i ostale poslove relevantne za poslovanje tužiteljstva) iskazala nemar i počinila stegovni prekršaj iz članka 57. točka 8. „nemar ili nepažnja u obnašanju službenih dužnosti“ i točka 17. „propuštanje, iz neopravdanih razloga, da postupi sukladno odlukama, naredbama ili zahtjevima Vijeća“ Zakona o VSTV-u, pa joj je, na temelju odredbi čl. 58. stavak 1. točka (e) i 59. Zakona o VSTV-u, izrečena stegovna mjera premještanja s mjesta glavne tužiteljice Tužiteljstva BiH na mjesto tužiteljice Tužiteljstva BiH. Prvostupanjsko povjerenstvo je utvrdilo da je apelantica, glede subjektivnog odnosa spram

stegovnih prekršaja koji su joj točkom III.b) stegovne tužbe stavljeni na teret, postupala s eventualnim umišljajem, odnosno znala je da je bila obvezna izvršiti obvezne sigurnosne provjere uposlenika i bila je svjesna da zbog njezinog nečinjenja može nastupiti zabranjena posljedica, ali je pristala na njezino nastupanje. U svezi s tim, Prvostupanjsko povjerenstvo je navelo da se posljedica ogleda u tome da su nepokretanjem postupka personalnih provjera uposlenika u razdoblju od 29. rujna 2016. do najmanje 22. ožujka 2021. godine ozbiljno ugrožene aktivnosti Tužiteljstva BiH, kao i rad drugih organa i institucija u BiH, na način da je otvorena mogućnost neovlaštenog otkrivanja, uništavanja i zlouporabe tajnih podataka, posebno imajući u vidu stvarnu nadležnost Tužiteljstva BiH koja se odnosi na postupanje po najsloženijim kaznenim prijavama za organizirani kriminal, korupciju, terorizam i ratne zločine.

9. Prvostupanjsko povjerenstvo je obrazložilo da je prilikom izbora stegovne mjere cijeno sva načela i pravila iz članka 59. Zakona o VSTV-u, kao i kriterije utvrđene Smjernicama za određivanje stegovnih mjera u stegovnim postupcima (u daljnjem tekstu: Smjernice), te da je imalo u vidu broj i težinu učinjenih stegovnih prekršaja koji predstavljaju apelantičino propuštanje da postupi po zaključcima VSTVBiH i odredbama relevantnih zakona po obje točke stegovne tužbe u duljem vremenskom razdoblju od najmanje četiri godine. Utvrđeni prekršaji upućuju da se u Tužiteljstvu BiH godinama nije primjenjivala automatska dodjela, što je za posljedicu imalo izostanak jednoobraznosti u raspodjeli predmeta, transparentnosti, te se time otvorila mogućnost zlouporaba u postupku dodjele predmeta pojedinim tužiteljima, što je u suprotnosti s načelima koja osigurava Pravilnik TCMS. Zbog svega navedenog, Prvostupanjsko povjerenstvo je ocijenilo da utvrđeni prekršaji predstavljaju teške stegovne prekršaje, a apelantičina odgovornost proizlazi iz funkcije glavne tužiteljice jer je upravo kao rukovoditeljica jedina bila ovlaštena i obvezna provesti zaključke VSTVBiH i obveze koje proizlaze iz naprijed navedenih zakona. Osim toga, Prvostupanjsko povjerenstvo je navelo da u duljem razdoblju uposlenici Tužiteljstva BiH, koji su morali biti sigurnosno provjereni, nisu prošli sigurnosnu provjeru, zbog čega su Tužiteljstvo BiH i druge institucije dovedeni u opasnost da tajni dokumenti budu dostupni osobama koje nisu sigurnosno provjerene, zbog čega se ti dokumenti mogu zloupotrijebiti i kompromitirati.

10. Odlukom Drugostupanjskog povjerenstva (u sastavu: tužitelj Slavo Lakić kao predsjedatelj Povjerenstva, te sudac Mustafa Šabić i tužitelj Sanin Bogunić kao članovi Povjerenstva) broj 11-07-6-1498-35/2021 od 16. rujna 2021. godine odbijena je kao neutemeljena apelantičina žalba i potvrđena odluka Prvostupanjskog povjerenstva.

11. Drugostupanjsko povjerenstvo je odbilo apelantičine žalbene navode koji se tiču pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, zaključivši da zaključci koje je izvelo Prvostupanjsko

povjerenstvo u svojoj odluci, kako za točku a) tako i za točku b) pobijane odluke, imaju sigurno uporište u sadržaju dokaza na koje se to povjerenstvo pozvalo u obrazloženju odluke, tako da argumentima apelantičine žalbe nije dovedena u pitanje pravilnost niti jednog od tih zaključaka. Osim toga, Drugostupanjsko povjerenstvo je navelo da apelantica u osnovi nije ni osporavala utvrđene činjenice na temelju izvedenih dokaza u provedenom postupku, nego zaključak Prvostupanjskog povjerenstva da njezino propuštanje (detaljno opisano u toč. a) i b) pobijane odluke) sadrži bitne elemente stegovnih prekršaja iz članka 57. toč. 8. i 17. Zakona o VSTV-u, što ustvari predstavlja prigovor pogrešne primjene materijalnog prava, pri čemu je, iz navedenih razloga, Drugostupanjsko povjerenstvo ocijenilo da nije utemeljen apelantičin prigovor o pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju. Slijedom navedenog, ispitujući apelantičin žalbeni prigovor koji se odnosi na pogrešnu primjenu materijalnog prava, Drugostupanjsko povjerenstvo je konstatalo da je Prvostupanjsko povjerenstvo pravilno i potpuno utvrdilo činjenično stanje, te da je na njega pravilno primijenilo materijalno pravo kada je apelantičino propuštanje okvalificiralo kao stegovne prekršaje iz članka 57. toč. 8. i 17. Zakona o VSTV-u. Naime, nesporno je da je jedno ponašanje, u konkretnom slučaju propuštanje od strane apelantice po obje točke pobijane odluke, kvalificirano kao dva, po svojoj naravi, različita stegovna prekršaja. Međutim, navedena pravna kvalifikacija, u vidu kumulacije dva različita stegovna prekršaja, prema ocjeni Drugostupanjskog povjerenstva, rezultat je dvije ključne činjenice, i to činjenice da je apelantica u svojstvu glavne tužiteljice svojim propuštanjem da postupi po odlukama VSTV-a, u svezi implementacije TCMS i Zakona o zaštiti tajnih podataka, jedino i isključivo bila u poziciji da počinu stegovni prekršaj iz članka 57. točka 17. Zakona o VSTV-u, kao i činjenice da je, i pored navedenog propuštanja, apelantica istodobno nemarno ili nepažljivo u duljem vremenskom razdoblju obnašala službenu dužnost koju joj je povjerio VSTV, čime je istodobno istim ponašanjem počinila i stegovni prekršaj iz članka 57. točka 8. Zakona o VSTV-u. Prema ocjeni Drugostupanjskog povjerenstva, navedene činjenice podižu stupanj apelantičine stegovne odgovornosti na najveću i najstrožu moguću razinu.

12. Pored toga, Drugostupanjsko povjerenstvo je navelo da nisu utemeljeni ni apelantičini žalbeni navodi da u konkretnom slučaju nije postupala s umišljajem. Naime, Drugostupanjsko povjerenstvo je ocijenilo da je apelantica, s obzirom na svoja osobna svojstva i sposobnosti, kao dugogodišnja tužiteljica i rukovoditeljica, bila svjesna da zbog njezinog nečinjenja može nastupiti zabranjena posljedica, ali je pristala na njezino nastupanje, tako da se pokazuje ispravnim zaključak Prvostupanjskog povjerenstva da je glede subjektivnog odnosa spram počinjenja navedenih stegovnih prekršaja apelantica postupala s naprijed navedenim elementom krivnje.

13. Cijeneći apelantičin žalbeni prigovor da Prvostupanjsko povjerenstvo prilikom izricanja stegovne mjere nije uopće primijenilo Smjernice, Drugostupanjsko povjerenstvo je konstatiralo da je na str. 42. i 43. obrazloženja pobijane odluke jasno vidljivo da je Prvostupanjsko povjerenstvo prilikom donošenja odluke o mjeri koju je izreklo apelantici detaljno cijeno načela koja su propisana odredbom članka 59. Zakona o VSTV-u, a koja su detaljno razrađena Smjernicama. Drugostupanjsko povjerenstvo je ispitalo odluku o stegovnoj mjeri, naglasivši da je Prvostupanjsko povjerenstvo pravilno utvrdilo sve okolnosti iz čl. 58. i 59. Zakona o VSTV-u koje su bile od značaja za određivanje vrste stegovne mjere, te je njihovim pravilnim vrednovanjem dalo odgovarajući značaj, te je detaljno obrazložilo razloge zašto smatra da je izrečena stegovna mjera premještaja apelantice s mjesta glavne tužiteljice Tužiteljstva BiH na mjesto tužiteljice Tužiteljstva BiH adekvatna broju i težini počinjenih stegovnih prekršaja i stupnju apelantičine stegovne odgovornosti.

14. Apelantica je protiv drugostupanjske odluke izjavila žalbu VSTV-u kao cjelini, koji je Odlukom broj 11-07-7-1498-39/2021 od 20. listopada 2021. godine njezinu žalbu odbio kao neutemeljenu i potvrdio odluku Drugostupanjskog povjerenstva.

15. Nakon ispitivanja žalbenih razloga za koje je utvrđeno da su neutemeljeni, pozivajući se na članak 17. stavak 5., u svezi sa člankom 60. stavak 6. Zakona o VSTV-u i čl. 103. i 104. točka b) Poslovnika VSTVBiH, Vijeće kao cjelina je odbilo žalbu i potvrdilo odluku Drugostupanjskog povjerenstva. Naime, VSTV je u obrazloženju odluke naveo da je odluku Drugostupanjskog povjerenstva ispitivao samo u dijelu koji se odnosi na izrečenu stegovnu mjeru (u smislu članka 60. stavak 6. Zakona o VSTV-u) i u granicama razloga navedenih u žalbi, pri čemu nije razmatrao apelantičinu žalbu kojom ponovno pobija i utvrđeno činjenično stanje u odnosu na pobijanu odluku, istaknuvši da su sve relevantne činjenice utvrđene tijekom prvostupanjskog i drugostupanjskog stegovnog postupka. VSTV je u cijelosti prihvatio obrazloženje Drugostupanjskog povjerenstva, naglasivši da je izrečena stegovna mjera premještaja s mjesta glavne tužiteljice Tužiteljstva BiH na mjesto tužiteljice Tužiteljstva BiH adekvatna i primjerena prirodi i težini počinjenog stegovnog prekršaja, okolnostima izvršenja stegovnog prekršaja i utvrđenom stupnju stegovne odgovornosti na apelantičinoj strani (eventualni umišljaj), te da će se izrečenom mjerom ostvariti svrha i ciljevi stegovnog sankcioniranja nositelja pravosudnih funkcija od strane stegovnih organa VSTV-a.

16. VSTV je donio Odluku broj 04-07-3-3675-1/2021 od 20. listopada 2021. godine kojom je odlučeno da apelantici, glavnoj tužiteljici Tužiteljstva BiH, prestaje mandat glavne tužiteljice Tužiteljstva BiH sa danom donošenja te odluke zbog izrečene stegovne mjere premještaja s mjesta glavne tužiteljice na mjesto tužiteljice. Istom odlukom (stavkom II. izreke) odlučeno je da će

apelantica nastaviti obnašati dužnost tužiteljice Tužiteljstva BiH sa svim pravima i obvezama koje ona nosi, te je odlučeno (stavkom III. izreke) da će ta odluka biti objavljena u „Službenom glasniku BiH“.

Rješenja o izuzeću

17. Rješenjem VSTV-a u cjelini (iz odgovora na apelaciju VSTV-a proizlazi da je Vijeće glasalo sa 13 glasova „za“ i da je jedan glas bio suzdržan) broj 11-07-6-1498-28/2021 od 18. kolovoza 2021. godine odbijen je apelantičin zahtjev za izuzeće predsjednika VSTV-a Halila Lagumdžije, u kojem je navela kako je predsjednik Halil Lagumdžija prilikom svjedočenja pred Privremenim istražnim povjerenstvom Parlamentarne skupštine BiH javno izražavao svoja stajališta o „automatskoj“ dodjeli predmeta u Tužiteljstvu BiH. Pored toga, apelantica je u zahtjevu istaknula i da predsjednik VSTV-a prilikom formiranja stegovnog povjerenstva nije osigurao primjenu Zakona o VSTV-u glede odredbe o sastavu vijeća, koji odražava sastav naroda u BiH. Nadalje, u obrazloženju rješenja je navedeno da je predsjednik VSTV-a u svom izjašnjenju naveo da je glede svjedočenja pred Privremenim istražnim povjerenstvom Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH smatrao da mu je dužnost kao predsjedniku VSTV-a pojaviti se i svjedočiti pred tim povjerenstvom s ciljem sagledavanja pravog stanja u pravosuđu, te da je na postavljeno pitanje o primjenjivanju, odnosno neprimjenjivanju CMS/TCMS sustava, koje je bilo bez posebne odrednice na pojedini sud ili tužiteljstvo, dao odgovor da su mu jasni ciljevi zbog kojih su uspostavljeni CMS/TCMS sustavi i da je to prije svega automatsko dodjeljivanje predmeta u rad sucima i tužiteljima, da u tom dijelu postoje odluke VSTV-a o obveznosti primjene tog sustava u sudovima i tužiteljstvima i da neopravdani izostanak njegove primjene može dovesti do otvaranja stegovnog postupka protiv odgovornih osoba. Glede navoda koji se tiču sastava stegovnih povjerenstava VSTV-a, predsjednik VSTV je u izjašnjenju istaknuo da su stegovna povjerenstva ranije formirana, neovisno o stegovnim predmetima u kojima postupaju, da je predsjednik VSTV-a važećim pravnim okvirom ovlašten formirati potrebni broj prvostupanjskih i drugostupanjskih stegovnih povjerenstava za suce i tužitelje, koja se, analogno CMS/TCMS sustavu u sudovima i tužiteljstvima, pohranjuju u poseban DKCMS sustav za upravljanje stegovnim predmetima, koji automatski, slučajnim odabirom, dodjeljuje predmet u rad stegovnim povjerenstvima u određenim fazama postupka prema kronološkom redu, na koji način taj sustav određuje nadležno povjerenstvo koje je unaprijed već formirano i pohranjeno u DKCMS-u, a izmjena njegovih članova moguća je samo u slučaju postojanja zahtjeva za izuzeće pojedinih članova i njegovog usvajanja.

18. Cijeneći apelantičin zahtjev, VSTV je zaključio da sadržaj svjedočenja predsjednika VSTV-a pred Privremenim istražnim povjerenstvom Parlamentarne skupštine BiH ne može predstavljati

osnovu za njegovo izuzeće iz postupka donošenja odluka koje je ovlašten donositi u skladu sa Zakonom o VSTV-u i Poslovníkom VSTV-a. U svezi s tim, VSTV je naveo da se okolnosti na koje se izjašnjavao predsjednik VSTV-a pred navedenim tijelom Parlamentarne skupštine odnose na pitanje obveznosti primjene propisa kojima je regulirana automatska dodjela predmeta u sudovima i tužiteljstvima općenito, pri čemu je predsjednik VSTV-a iznio načelna stajališta koja nisu vezana za bilo koju pravosudnu instituciju pojedinačno ili pojedinačnog nositelja pravosudne funkcije. Kako se predsjednik VSTV-a u predmetnom svjedočenju, koje je dao postupajući u okviru svoje funkcije i dužnosti predsjednika VSTV-a, nije izjašnjavao o primjeni TCMS-a u Tužiteljstvu BiH, VSTV je zaključio da se ta osnova ne može podvesti pod razloge za izuzeće propisane Poslovníkom VSTV-a. Nadalje, u odnosu na apelantičine navode koji se odnose na propuste predsjednika VSTV-a u formiranju Drugostupanjskog povjerenstva, VSTV je utvrdio da su stegovna povjerenstva VSTV-a formirana u skladu sa Zakonom o VSTV-u i Poslovníkom VSTV-a. U svezi s tim, VSTV je ukazao da je člankom 61. Zakona o VSTV-u propisano ovlaštenje predsjednika VSTV-a da imenuje članove stegovnih povjerenstava na mandat od dvije godine, a člankom 76. Poslovníka VSTV-a je propisano da predsjednik VSTV-a imenuje tri prvostupanjska i dva drugostupanjska stegovna povjerenstva za tužitelje. U skladu s navedenim odredbama, u VSTV-u su prethodno formirana tri prvostupanjska i dva drugostupanjska stegovna povjerenstva za tužitelje kojima se stegovni predmeti dodjeljuju u rad putem sustava za automatsku dodjelu predmeta, čime se osigurava nasumična, slučajna dodjela predmeta. Pri tome je VSTV naglasio da apelantičini paušalni navodi o pretežno bošnjačkoj strukturi postupajućeg drugostupanjskog povjerenstva ne mogu dovesti do zaključka da je prilikom formiranja stegovnih povjerenstava povrijeđeno pravilo iz članka 4. stavak (4) Zakona o VSTV-u. Imajući u vidu navedeno, VSTV je ocijenio da u situaciji kada se povjerenstva formiraju u tročlanom sastavu uz obvezu poštovanja svih ostalih pravila o njihovom sastavu poput odgovarajuće profesionalne zastupljenosti, formirana stegovna povjerenstva zadovoljavaju zahtjeve iz članka 4. stavak (4) o VSTV-u.

19. Rješenjem predsjednika VSTV-a broj 11-07-6-1498-29/2021 od 18. kolovoza 2021. godine odbijen je apelantičin zahtjev za izuzeće člana Drugostupanjskog povjerenstva suca Mustafe Šabića, u kojem je navela da je sudac Mustafa Šabić Bošnjak „koji zna šta od njega očekuje Bakir Izetbegović“, te da je pitanje objektivne pristranosti hoće li se on ponašati drugačije od drugih Bošnjaka, da je izabran uz prigovor kolega sa Vrhovnog suda FBiH, da procedura nije ispoštovana, te da ga to dodatno opterećuje u smislu subjektivne pristranosti. Cijeneći apelantičin zahtjev, predsjednik VSTV-a je zaključio da je zahtjev za izuzeće neutemeljen. U svezi s tim je istaknuto da navodi iz zahtjeva za izuzeće ne daju razloge niti ukazuju na postupanje koje bi opravdalo izuzeće

Mustafe Šabića, jer zahtjev ne sadrži niti jedan razlog za izuzeće propisan čl. 32o.–32v. Poslovnika VSTV-a, niti bilo koji razlog za izuzeće propisan čl. 295.–300. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH (u daljnjem tekstu: ZPP). Navedeno je da su razlozi za izuzeće suca Mustafe Šabića paušalni i da nisu utemeljeni na činjenicama, te se kao takvi ne mogu obrazlagati. Posebno je istaknuto da razlog za izuzeće ne može biti nečija nacionalna pripadnost, niti izbor suca Mustafe Šabića za člana VSTV-a od strane Vrhovnog suda FBiH može biti razlog za izuzeće.

20. Rješenjem predsjednika VSTV-a broj 11-07-6-1498-25/2021 od 19. kolovoza 2021. godine odbačen je apelantičin zahtjev za izuzeće dopredsjednice VSTV-a Sanele Gorušanović-Butigan, u kojem je navela da izričito podnosi zahtjev za izuzimanje iz odlučivanja u drugostupanjskom postupku utvrđivanja apelantičine stegovne odgovornosti, a kao razloge je istaknula da je dopredsjednica VSTV-a prilikom svog svjedočenja pred Istražnim povjerenstvom Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH izrazila svoja stajališta o automatskoj dodjeli predmeta u Tužiteljstvu BiH, ukazujući da to vodi odgovornosti odgovornih osoba, kao i da je sudjelovala u radu Prvostupanjskog stegovnog povjerenstva kao članica, te da se sastala s ravnateljem Obavještajno-sigurnosne agencije BiH. Odlučujući o predmetnom zahtjevu za izuzeće od 16. kolovoza 2021. godine, predsjednik VSTV-a je imao u vidu odredbu članka 358a. stavak 1. ZPPFBiH kojim je propisano da će nepravodoban, nepotpun i nedozvoljen zahtjev za isključenje ili izuzeće biti odbačen. Naime, predsjednik VSTV-a je naveo da zahtjev za izuzeće dopredsjednice VSTV-a sadrži isključivo prijedlog za izuzimanje iz odlučivanja u drugostupanjskom postupku utvrđivanja apelantičine stegovne odgovornosti, zbog čega je predmetni zahtjev u toj fazi postao očigledno neutemeljen i bespredmetan, pri čemu je istaknuto da dopredsjednica VSTV-a nije članica Drugostupanjskog stegovnog povjerenstva u konkretnom predmetu. Nadalje, predsjednik VSTV-a je naveo da dopredsjednica VSTV-a Sanela Gorušanović-Butigan nije članica Drugostupanjskog stegovnog povjerenstva u ovom predmetu (što je i istaknuto u samom zahtjevu za izuzeće), a niti momentom donošenja odluke kojom je odbijen zahtjev za izuzeće predsjednika VSTV-a postoji mogućnost potencijalnog sudjelovanja i odlučivanja dopredsjednice VSTV-a u donošenju odluke u konkretnom predmetu ili u svezi s ovim predmetom u drugostupanjskom postupku – formiranje Drugostupanjskog povjerenstva. Činjenica nesudjelovanja i nemogućnosti donošenja odluka u svezi s ovim predmetom čini postavljeni zahtjev za izuzeće, na način kako je izričito postavljen (odlučivanje u drugostupanjskom postupku utvrđivanja apelantičine stegovne odgovornosti), potpuno bespredmetnim i neutemeljenim. Imajući u vidu naprijed navedeno, predsjednik VSTV-a je zaključio da je razmatranje argumenata meritorne prirode o razlozima za izuzeće dopredsjednice VSTV-a Sanele Gorušanović-Butigan izlišno jer odluka o pitanju formalne

(procesne) prirode supsumira u sebi odluku o meritumu, tj. nedopušten zahtjev ne može biti utemeljen. Zbog naprijed navedenog, predsjednik VSTV-a u rješenju nije razmatrao pitanje utemeljenosti iznesenih razloga za pitanje objektivne i subjektivne pristranosti.

21. Rješavajući apelantičin zahtjev za izuzeće dopredsjednice VSTV-a Biljane Simeunović, predsjednik VSTV-a je donio Rješenje broj 11-07-6-1498-26/2021 od 19. kolovoza 2021. godine kojim je zahtjev odbačen kao nedopušten. Istim rješenjem je usvojen zahtjev dopredsjednice VSTV-a Biljane Simeunović za izuzeće iz odlučivanja u stegovnom postupku protiv apelantice. U obrazloženju rješenja je navedeno da je apelantica u zahtjevu za izuzeće navela argument njezinog sudjelovanja po pozivu u radu Istražnog povjerenstva Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, te da je prilikom svjedočenja izrazila svoja stajališta o automatskoj dodjeli predmeta u Tužiteljstvu BiH, ukazujući da to vodi odgovornosti odgovornih osoba. Dopredsjednica VSTV-a Biljana Simeunović je u svom izjašnjenju u svezi sa zahtjevom za izuzeće ujedno istaknula i osobni zahtjev za izuzeće, imajući u vidu činjenicu da je tužiteljica Tužiteljstva BiH u kojem je glavna tužiteljica apelantica. Odlučujući o predmetnom zahtjevu za izuzeće od 16. kolovoza 2021. godine, predsjednik VSTV-a je imao u vidu odredbu članka 358a. stavak 1. ZPPFBiH kojim je propisano da će nepravodoban, nepotpun i nedozvoljen zahtjev za isključenje ili izuzeće biti odbačen. Naime, predsjednik VSTV-a je naveo da zahtjev za izuzeće dopredsjednice VSTV-a sadrži isključivo prijedlog za izuzimanje iz odlučivanja u drugostupanjskom postupku utvrđivanja apelantičine stegovne odgovornosti, zbog čega je predmetni zahtjev u toj fazi postao očigledno neutemeljen i bespredmetan, pri čemu je istaknuto da dopredsjednica VSTV-a nije članica Drugostupanjskog stegovnog povjerenstva u konkretnom predmetu. Odlučujući o zahtjevu za izuzeće dopredsjednice Biljane Simeunović, predsjednik VSTV-a je imao u vidu odredbe članka 32t. u svezi s odredbom čl. 32r., 32o. i 32s. Poslovnika VSTV-a, o čemu se detaljno izjasnio na strani 3. obrazloženja rješenja.

22. Rješenjem predsjednika VSTV-a broj 11-07-6-1498-30/2021 od 20. kolovoza 2021. godine odbijen je apelantičin zahtjev za izuzeće člana Drugostupanjskog povjerenstva tužitelja Mahmuta Švrake, u kojem je apelantica navela da je narušen koncept objektivne nepristranosti jer je u atmosferi i situaciji pritiska političkih predstavnika da se apelantica kao glavna tužiteljica Tužiteljstva BiH smijeni, posebno od predstavnika Stranke demokratske akcije (SDA), taj član Drugostupanjskog povjerenstva posjetio Centralu navedene stranke. Pored toga, ukazala je na tekst objavljen na portalu Avaz.ba, pod nazivom „Plan rušenja Gordane Tadić: Šta je član VSTV-a BiH Mahmut Švraka radio u Centrali SDA-a?“ Cijeneći apelantičin zahtjev, predsjednik VSTV-a je zaključio da je zahtjev za izuzeće neutemeljen. U svezi s tim je istaknuto da izneseni navodi ne daju razloge niti ukazuju na postupanje koje bi opravdalo izuzeće člana Drugostupanjskog povjerenstva

u konkretnom slučaju, jer oni ne sadrže niti jedan na činjenicama i dokazima utemeljen razlog za izuzeće propisan čl. 32o.–32v. Poslovnika VSTV-a, niti bilo koji razlog za izuzeće propisan člankom 357.–362. ZPPFBiH. Navedeno je da su razlozi za izuzeće tužitelja Mahmuta Švrake paušalni i da nisu utemeljeni na činjenicama, te se kao takvi ne mogu obrazlagati. Nakon toga, odlučujući o sastavu Drugostupanjskog povjerenstva, predsjednik VSTV-a je donio odluku od 8. rujna 2021. godine kojom je izvršena izmjena odluke o imenovanju stegovnog povjerenstva na način da je umjesto tužitelja Mahmuta Švrake za člana Drugostupanjskog povjerenstva imenovan tužitelj Sanin Bogunić.

IV. Apelacija

I. Navodi iz apelacije

23. Apelantica smatra da joj je osporenim odlukama prekršeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija). U biti, apelantica smatra da joj je pravo na pravično suđenje prekršeno zato što je očigledno proizvoljno primijenjeno materijalno i procesno pravo, zato što je izostalo zakonito obrazloženje, zbog pristranog i arbitrarnog ponašanja suda, očigledno proizvoljno utvrđenog činjeničnog stanja, nezakonitog postupanja suda u žalbenom postupku s očigledno proizvoljnom primjenom prava, te je povrijeđena zagarantiranost drugostupanjskog postupka i sudske zaštite.

24. U obrazloženju ovih navoda apelantica je navela da posljedice njezinog ponašanja (kada je predmete dodjeljivala manualnim načinom) nisu opisane u dispozitivu odluka Prvostupanjskog i Drugostupanjskog povjerenstva, niti su utvrđene tijekom postupka. Apelantica ukazuje da Zakon na temelju kojeg je vođen stegovni postupak ne daje garanciju fer i pravičnog postupka jer stegovni prekršaji nisu Zakonom propisani kao teži i lakši prekršaji tako da je pravno neizvjesno kakvu sankciju optuženi može očekivati, jer bez propisanih težih i lakših stegovnih prekršaja otvorena je mogućnost arbitrarnog odlučivanja. Ta zakonska nedorečenost je u ovom postupku iskorištena da se donese sankcija koja nije rezultat provedenog dokaznog postupka i bazirana na ocjeni težine prekršaja prema navodnim činjenicama jer te odlučne činjenice nitko nije ni utvrđivao. Apelantica navodi da umjesto da u žalbenom postupku otkloni proizvoljna utvrđenja činjeničnog stanja glede prouzročenih posljedica, Drugostupanjsko povjerenstvo je očigledno proizvoljno utvrdilo da je apelantica „dovela u pitanje kredibilitet i integritet institucije kojom rukovodi“. Naglašava da nitko tijekom cijelog postupka te posljedice kao bitno obilježje opisa prekršaja nije utvrđivao, nikada nisu

ni opisane u izreci stegovne tužbe i one su pristranim stajalištima povjerenstava proizvoljno dodavane bez ikakvog uporišta u dokazima.

25. Apelantica navodi da se izreka drugog prekršaja poziva na Zakon o zaštiti tajnih podataka, te da u izreci nije naznačen blanketni propis na koji se stegovna tužba poziva.

26. Nadalje, apelantica ukazuje na objektivnu pristranost članova VSTV-a. Navodi da je donesena odluka da se predsjednik VSTV-a ne izuzme, a potom je predsjednik VSTV-a donio odluku da se ostali članovi VSTV-a, za koje je zatraženo izuzeće, ne izuzmu. Objektivna pristranost po principu „ja ću tebi a ti meni“, što je školski primjer odlučivanja izvan fer i pravičnog postupka, te stoga apelantica ukazuje da ovaj postupak nije bio fer i pravičan u cjelini jer je u javnosti ostavio dojam da članovi VSTV-a štite jedni druge. Smatra da su se svi za koje je zatraženo izuzeće morali izuzeti iz postupaka odlučivanja tako da je to pravilno postupanje koje bi i kod apelantice i kod javnosti stvorilo dojam fer i pravičnog postupka. Apelantica također navodi da je predsjednik VSTV-a svojom odlukom izuzeo članicu Drugostupanjskog povjerenstva jer joj je kćerka uposlena u Tužiteljstvu BiH, ali je ta ista članica Vijeća sudjelovala u izboru v.d. glavnog tužitelja iako je predsjedniku VSTV-a poznato da je upravo ta kćerka dugogodišnji asistent upravo tog kandidata koji je izabran. Osim toga, apelantica ukazuje i na pristranost članice Prvostupanjskog povjerenstva (Berine Alihodžić) jer joj je brat uposlenik Tužiteljstva BiH.

27. Nadalje, apelantica navodi da je u osporenim odlukama naznačeno da su korištene Smjernice prilikom izricanja sankcije, što nije točno, jer iz obrazloženja to ne proizlazi, pa je to ponovo proizvoljna tvrdnja obrazloženja, povreda žalbenog postupka, jer je u žalbama isticano da Smjernice nisu primjenjivane, a materijalno i procesno pravo je proizvoljno primjenjivano. Ističe da niti jedna odluka nije odgovorila na ove navode žalbi osim paušalnim i neobrazloženim potvrdama pravilnosti rada prethodnika, čime je žalbeni postupak fingiran i zapravo efektivnog pravnog lijeka nije bilo. Apelantica također ističe da nije bilo štetnih posljedica, nije bilo sigurnosnih proboja, nije narušen odnos glavne tužiteljice i VSTV-a u suradnji.

28. Apelantica, također, navodi da je pogrešno utvrđeno činjenično stanje na način da svi dokazi koji su provedeni nisu cijenjeni s jednakom pažnjom. Nasuprot tome, ono što je cijenjeno cijenjeno je pogrešno i suprotno Zakonu, Pravilniku i Smjernicama tako da je stegovna mjera određena arbitrarno bez ikakvog stvarnog obrazloženja, a naznaka da su Smjernice poštovane je očigledno stavljena samo deklaratorno.

II. Odgovori na apelaciju

29. VSTV je u odgovoru, između ostalog, istaknuo da su stegovne mjere propisane Zakonom o VSTV-u, te da su načela za njihovo izricanje zakonom utvrđena i da su obvezujuća za stegovne organe, te da je Vijeće utvrdilo dodatno i Smjernice, koje u praksi primjenjuju stegovna povjerenstva, zbog čega su, prema ocjeni VSTV-a, neutemeljena stajališta iz apelacije o nedostacima Zakona o VSTV-u u smislu nepredvidivosti norme, odnosno mjere koja može biti izrečena sucu ili tužitelju ako se proglasi odgovornim za stegovni prekršaj iz članka 56., odnosno članka 57. koji mu je stavljen na teret. Također, VSTV je u odgovoru na apelaciju naveo da zakonska klasifikacija stegovnih prekršaja na teže i lakše nije općeprihvaćeni standard u normiranju zabranjenih ponašanja nositelja pravosudne funkcije ni u usporednom zakonodavstvu, na njoj ne inzistiraju ni međunarodni dokumenti koji propisuju standarde sudačke ili tužiteljske neovisnosti, niti relevantne preporuke, odnosno mišljenja dana u svezi s važećim Zakonom o VSTVBiH u dijelu koji regulira stegovne prekršaje. Stoga je ocijenio da su paušalni navodi iz apelacije o manjkavostima Zakona o VSTV-u u smislu pružanja garancija fer i pravičnog postupka. U svezi s navodima koji se odnose na manjkavost dispozitiva stegovnih odluka glede utvrđivanja posljedice učinjenog stegovnog prekršaja, kao njegovog bitnog obilježja, VSTV je istaknuo da definicija stegovnih prekršaja iz članka 57. toč. 8) i 17) ne sadrži posljedicu kao obilježje prekršaja, o čijem ostvarivanju ovisi odluka o utvrđivanju stegovne odgovornosti. U predmetnom stegovnom postupku koji se apelacijom osporava stegovna povjerenstva razmatrala su posljedice izvršenih stegovnih prekršaja u kontekstu apelantičinog subjektivnog odnosa spram učinjenog prekršaja, a imajući u vidu načela iz članka 59. stavak (1) Zakona o VSTV-u, te su u tom dijelu dala dostatna obrazloženja svojih odluka. Odluku u svezi s apelantičnim subjektivnim odnosom spram prekršaja koji su joj stavljeni na teret točkom III.a) stegovne tužbe Prvostupanjsko povjerenstvo je obrazložilo izvodeći svoje zaključke iz činjenice koju je to povjerenstvo cijeno dokazano, a to je da apelantica dodjelu predmeta nije vršila u skladu s Pravilnikom TCMS. Povjerenstvo je zaključilo da su uslijed manualne raspodjele predmeta koja je primjenjivana u Tužiteljstvu, što je činjenično utvrđeno tijekom postupka, neminovno izostala načela koja garantira automatski način raspodjele predmeta, a to su jednoobraznost, objektivnost, transparentnost, podjednaka zaduženost svih tužitelja predmetima. Na isti način Prvostupanjsko povjerenstvo je izvelo zaključak u svezi s apelantičnim subjektivnim odnosom spram stegovnih prekršaja koji su joj stavljeni na teret tačkom III.b) stegovne tužbe, cijeneći da su nepokretanjem postupka sigurnosnih provjera, što je činjenično utvrđeno tijekom postupka, neminovno ugrožene aktivnosti Tužiteljstva BiH, kao i rad drugih nadležnih organa, te da su time otvorene mogućnosti neovlaštenog otkrivanja, uništavanja i

zlouporabe tajnih podataka. U svezi s navodima koji se odnose na pristrano stajalište članova VSTV-a prilikom odlučivanja o zahtjevima za izuzeće predsjednika i članova Drugostupanjskog povjerenstva, VSTV je naveo da je odluka, kojom je zahtjev za izuzeće predsjednika VSTV-a iz odlučivanja o zahtjevu za izuzeće dopredsjednika VSTV-a i članova Drugostupanjskog povjerenstva odbijen kao neutemeljen, donesena sa 13 glasova „za“ i jednim suzdržanim glasom. Iz navedenog se može zaključiti da sudjelovanje članova VSTV-a koji su bili obuhvaćeni zahtjevom za izuzeće nije imalo presudni značaj za donošenje predmetne odluke. Stoga su apelantičini navodi o postupanju po principu „ja ću tebi, a ti meni“ bez utemeljenja u navedenim činjenicama vezanim za postupak odlučivanja o izuzeću predsjednika VSTV-a. Kako u konkretnom slučaju nisu bili ispunjeni uvjeti za obvezno izuzeće članova VSTV-a koje je propisano Poslovníkom u slučaju postojanja sukoba interesa koji se podrazumijeva, VSTV je ocijenio da su neutemeljeni navodi iz apelacije koji se odnose na objektivnu pristranost prilikom odlučivanja o predmetnom zahtjevu za izuzeće. Konačno, kada je riječ o navodima kojima se osporava pravilna primjena načela za izricanje stegovnih mjera iz članka 59. Zakona o VSTV-u, te Smjernica, VSTV je ocijenio da su u odlukama Prvostupanjskog i Drugostupanjskog povjerenstva, a što je potvrdila i odluka VSTV-a kao cjeline, dana iscrpna i argumentirana obrazloženja razloga zbog kojih je apelantici izrečena, odnosno potvrđena stegovna mjera premještaja s pozicije glavne tužiteljice na poziciju tužiteljice.

30. Drugostupanjsko povjerenstvo je navelo da su neutemeljeni apelantičini navodi da je Drugostupanjsko povjerenstvo povrijedilo pravo na učinkovit pravni lijek u predmetnom stegovnom postupku zato što je to povjerenstvo ispitalo sve žalbene prigovore koji su u svezi s onim što je apelantici stavljeno na teret stegovnom tužbom, a za koje radnje je tužena proglašena stegovno odgovornom. Pri tome je Drugostupanjsko povjerenstvo istaknulo da je važno imati u vidu da odlučivanje VSTV-a kao cjeline predstavlja treći dodatni stupanj preispitivanja odluke Drugostupanjskog povjerenstva glede izrečene stegovne mjere, što samo po sebi predstavlja dodatni mehanizam zaštite prava nositelja pravosudnih funkcija prema kojima se stegovni postupak vodi, a koje pravo je apelantica i iskoristila podnoseći žalbu VSTV-u kao cjelini. Kada su u pitanju ostali navodi predmetne apelantice, Drugostupanjsko povjerenstvo je navelo da u cijelosti prihvaća navode Prvostupanjskog povjerenstva.

31. Prvostupanjsko povjerenstvo je navelo da je odredbom članka 84. Poslovnika VSTV-a decidirano propisano što stegovna tužba treba sadržavati, te da, suprotno navodima apelacije, apelantičin subjektivni odnos spram počinjenog stegovnog prekršaja ne predstavlja sastavni dio tužbe već jedno od načela za određivanje stegovnih mjera propisano odredbom članka 59. Zakona o VSTV-u. Naglašeno je da utvrđenja Prvostupanjskog povjerenstva glede subjektivnog odnosa i

posljedica stegovnih prekršaja za koje je apelantica proglašena odgovornom odlukom Prvostupanjskog povjerenstva nisu rezultat proizvoljnosti Povjerenstva već su potkrijepljeni činjeničnim navodima i dokazima izvedenim tijekom postupka.

32. Ured stegovnog tužitelja je u odgovoru naveo da su stegovna povjerenstva u svojim odlukama posljedice stegovnih prekršaja koje je počinila apelantica pravilno razmatrala prvenstveno u kontekstu njezinog subjektivnog odnosa prema prekršajima, kao i prilikom donošenja odluke o stegovnoj mjeri, te su u tom dijelu dala relevantna i dostatna obrazloženja. U svezi s apelacijskim navodima o manjkavosti teksta Zakona o VSTV-u jer on nije klasificirao stegovne prekršaje na lakše i teže, čime je omogućena arbitrarna primjena prava prilikom odlučivanja o stegovnoj mjeri, Ured stegovnog tužitelja je naveo da Zakon o VSTV-u i Smjernice u dovoljnoj mjeri propisuju kriterije koji se cijene u svakom konkretnom slučaju prilikom izricanja stegovne mjere. Stegovna mjera premještaja s mjesta glavne tužiteljice na mjesto tužiteljice Tužiteljstva BiH apelantici je izrečena u prvostupanjskom postupku i ona je u dva navrata preispitivana u žalbenim postupcima pred VSTV-om. Stegovni organi VSTV-a su, primjenom navedenih propisa, u svojim odlukama dali sasvim dovoljno obrazloženje za njezino izricanje. Nadalje, Ured stegovnog tužitelja je naveo da se pretežni dio Zakona o zaštiti tajnih podataka primarno odnosi na proceduru provođenja personalnih sigurnosnih provjera u institucijama, čije je neprovođenje apelantici u stegovnom postupku i stavljeno na teret. Stoga, nenavođenje konkretne odredbe Zakona o zaštiti tajnih podataka u dispozitivu prvostupanjske odluke nikako ne može isključiti postojanje apelantičine stegovne odgovornosti zbog nepokretanja postupka provođenja personalnih provjera uposlenika u Tužiteljstvu, kao jedine zakonske mjere, niti se zbog navedenog može kompromitirati pravičnost provedenog postupka u konvencijskom smislu.

33. Apelantica je u izjašnjenju na odgovore na apelaciju navela da povjerenstva i Ured stegovnog tužitelja ponavljaju svoja stajališta i tvrdnje iznesene u obrazloženjima odluka i tužbe, ali ne odgovaraju na navode apelacije. Nadalje, apelantica navodi da odgovor na apelaciju potvrđuje navode apelacije da je vinst /eventualni umišljaj/ utvrđivana proizvoljnom primjenom prava jer je oblik vinsti /eventualni umišljaj/ utvrđen s obzirom na to da je „[apelantica] navedeni prekršaj počinila u svojstvu rukovodioca jedne veoma značajne pravosudne institucije i da upravo to njeno svojstvo pojačava i stepen subjektivnog odnosa spram obavljanja službenih dužnosti koje su joj povjerene“. *Argumentum a contrario*, slijedi zaključak da (apelantica) nije glavna tužiteljica, ne bi bio utvrđen eventualni umišljaj i da je to svojstvo „pojačalo oblik vinsti“. Apelantica ukazuje na objektivnu pristranost predsjednika VSTV-a koji je, sam bez stranaka, izuzeo članicu Drugostupanjskog povjerenstva pozivajući se na blisko srodstvo u Tužiteljstvu BiH, dok u drugom

slučaju nije izuzeo članicu Prvostupanjskog povjerenstva po istom principu. Nadalje, apelantica ističe da konačnu odluku nije donio zakonom propisan sud jer Zakon o VSTV-u nije propisao mogućnost da se neki od članova Vijeća „uzdrži od glasanja“, a nije čak propisao ni mogućnost „izdvojenih mišljenja“. Također ističe da su posljedice cijenjene proizvoljno, te da su rezultat proizvoljnosti i uopće nisu bazirane na zaključcima koji proizlaze iz nekog provedenog dokaza jer u tom dijelu dokazi nisu ni provođeni. Konačno, ističe da u konkretnom slučaju nedostaje „blanket“ u izreci, zbog čega je došlo do proizvoljne primjene prava i arbitrarnog odlučivanja.

V. Relevantni propisi

34. **Zakon o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“ br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 3. stavak (1)

Neovisno i samostalno tijelo

(1) Vijeće kao neovisno i samostalno tijelo ima zadatak osigurati neovisno, nepristrano i profesionalno pravosuđe, kako je propisano u članku 17. ovog zakona.

Članak 4.

Članstvo

(1) Vijeće čini petnaest (15) članova:

(a) jedan (1) član koji je sudac Suda Bosne i Hercegovine, kojeg biraju suci tog suda;

(b) jedan (1) član koji je tužitelj Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, kojeg biraju tužitelji tog tužiteljstva;

(c) jedan (1) član koji je sudac Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, kojeg biraju suci tog suda;

(d) jedan (1) član koji je tužitelj Federalnog tužiteljstva Federacije Bosne i Hercegovine, kojeg biraju tužitelji tog tužiteljstva;

(e) jedan (1) član koji je sudac Vrhovnog suda Republike Srpske, kojeg biraju suci tog suda;

(f) jedan (1) član koji je tužitelj Republičkog tužiteljstva Republike Srpske, kojeg biraju tužitelji tog tužiteljstva;

(g) jedan (1) član koji je sudac županijskog ili općinskog suda iz Federacije Bosne i Hercegovine, kojeg biraju suci kantonalnih i općinskih sudova iz Federacije Bosne i Hercegovine pismenim glasovanjem koje organizira predsjednik Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine;

(h) jedan (1) član koji je tužitelj županijskog tužiteljstva iz Federacije Bosne i Hercegovine, kojeg biraju kantonalni tužitelji iz Federacije Bosne i Hercegovine pismenim glasovanjem koje organizira glavni tužitelj Federalnog tužiteljstva Federacije Bosne i Hercegovine;

(i) jedan (1) član koji je sudac okružnog ili osnovnog suda iz Republike Srpske, kojeg biraju suci okružnih i osnovnih sudova Republike Srpske pismenim glasovanjem koje organizira predsjednik Vrhovnog suda Republike Srpske;

(j) jedan (1) član koji je tužitelj okružnog tužiteljstva iz Republike Srpske, kojeg biraju okružni tužitelji Republike Srpske pismenim glasovanjem koje organizira glavni tužitelj Republičkog tužiteljstva Republike Srpske;

(k) jedan (1) član koji je sudac ili tužitelj kojeg bira Pravosudno povjerenstvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;

(l) jedan (1) član koji je odvjetnik kojeg bira Odvjetnička komora Federacije Bosne i Hercegovine;

(m) jedan (1) član koji je odvjetnik, kojeg bira Odvjetnička komora Republike Srpske;

(n) jedan (1) član kojeg bira Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a koji ne obnaša pravosudnu dužnost i nije iz reda zastupnika Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine; i

(o) jedan (1) član kojeg bira Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog ministra pravde Bosne i Hercegovine, a koji ne obnaša pravosudnu dužnost i nije član Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

(2) Članovi Vijeća su osobe visokih moralnih kvaliteta i profesionalne nepristranosti, poznate po djelotvornosti, stručnosti i profesionalnoj nepristranosti.

- (3) Članovi Vijeća neovisni su i nepristrani u obnašanju svojih dužnosti,
- (4) Sastav Vijeća, u pravilu, odražava sastav naroda Bosne i Hercegovine i spolnu zastupljenost u Bosni i Hercegovini. Pravilnik Vijeća regulira postupke koji su neophodni da bi se osiguralo poštivanje važećih odredbi Ustava i zakona Bosne i Hercegovine koji reguliraju ovo pitanje.
- (5) Ako u kontekstu nije drugačije naznačeno, odredbe u ovom zakonu koje se odnose na suce i tužitelje tumačit će se tako da uključe suce, tužitelje, predsjednike sudova, glavne tužitelje i zamjenike glavnih tužitelja.
- (6) Predsjednik Suda Bosne i Hercegovine saziva prvu sjednicu Vijeća najkasnije u roku od 15 dana nakon što se izabere dovoljan broj članova za postizanje kvoruma iz članka 14. (1) ovoga zakona.

Članak 14. st. (1) i (2)

Kvorum, glasovanje i sastanci

- (1) Za kvorum je neophodna nazočnost najmanje jedanaest (11) članova.
- (2) Vijeće odlučuje većinom glasova svih članova koji su nazočni i koji glasuju, ako nije drugačije propisano ovim zakonom. U pitanjima o kojima su glasovi podijeljeni, obavlja se glasovanje prozivanjem članova, a glas predsjednika ili potpredsjednika sukladno odredbama članka 11.(4) odlučujući je.

Članak 17. toč. (4) i (5)

Ovlasti

Vijeće ima sljedeće ovlasti:

- (4) prima pritužbe protiv sudaca i tužitelja, vodi stegovne postupke, utvrđuje stegovnu odgovornost i izriče stegovne mjere sucima, sucima porotnicima, dodatnim sucima i tužiteljima;
- (5) odlučuje o prizivima u stegovnim postupcima;

Članak 57. toč. (8) i (17)

Stegovni prekršaji tužitelja

Stegovne prekršaje tužitelja čine:

8. nemar ili nepažnja u obnašanju službenih dužnosti;

17. propuštanje, iz neopravdanih razloga, da postupi sukladno odlukama, naredbama ili zahtjevima Vijeća;

Članak 58.

Vrste stegovnih mjera

(1) Vijeće može izreći jednu ili više sljedećih stegovnih mjera:

(a) pismenu opomenu koja se javno ne objavljuje;

(b) javnu opomenu;

(c) smanjenje plaće za iznos do 50 posto, na razdoblje do jedne godine;

(d) privremeno ili trajno upućivanje u drugi sud ili tužiteljstvo;

(e) premještanje s mjesta predsjednika suda na mjesto suca, ili s mjesta glavnog tužitelja ili zamjenika glavnog tužitelja na mjesto tužitelja;

(f) razrješenje od dužnosti.

(2) Kao posebnu mjeru, umjesto ili uz stegovnu mjeru iz prethodnog stavka, Vijeće može, ako nađe za shodno, odrediti da sudac ili tužitelj sudjeluje u programima rehabilitacije, savjetovanju ili stručnom usavršavanju.

(3) Sva prava i privilegije koje proističu iz radnog odnosa suca, predsjednika suda, glavnog tužitelja, zamjenika glavnog tužitelja, odnosno tužitelja koji je razriješen dužnosti na temelju provedenog stegovnog postupka, prestaju njegovim smjenjivanjem od strane Vijeća. Sucu ili tužitelju koji je, prema ovom članku, razriješen dužnosti nije dozvoljeno daljnje obnašanje dužnosti suca ili tužitelja.

Članak 59.

Načela za određivanje mjera

(1) Kod izricanja stegovnih mjera mora se rukovoditi načelom proporcionalnosti. Prije izricanja mjera za stegovne prekršaje, stegovna povjerenstva uzimaju u obzir sljedeće činjenice:

(a) broj i težinu učinjenog stegovnog prekršaja i njegove posljedice;

(b) stupanj odgovornosti;

(c) okolnosti pod kojima je stegovni prekršaj učinjen;

- (d) *dosadašnji rad i ponašanje počinitelja prekršaja; i*
- (e) *sve druge okolnosti koje mogu utjecati na odluku o težini i vrsti stegovne mjere, uključujući stupanj kajanja i/ili suradnje koju je sudac ili tužitelj pokazao tijekom stegovnoga postupka.*
- (2) *Stegovna mjera razrješenja od dužnosti određuje se samo u predmetima u kojim je utvrđen ozbiljan stegovni prekršaj, a iz težine prekršaja jasno je da je prekršitelj nepodoban ili nedostojan daljnjeg obnašanja dužnosti.*
- (3) *Vijeće može uzeti u obzir svako prethodno privremeno udaljenje od obnašanja dužnosti određeno tijekom postupka o kojem je riječ, te, sukladno tomu, odlučiti smanjiti mjeru ili može po vlastitoj volji odlučiti da je privremeno udaljenje samo po sebi dovoljno kao mjera za utvrđeni stegovni prekršaj ili prekršaje.*

Članak 60. st. (1), (2), (3), (6), (7) i (8)

Vođenje stegovnog postupka i prizivi

- (1) *Stegovni postupak vode:*
- a) *Prvostupanjsko stegovno povjerenstvo i*
- b) *Drugostupanjsko stegovno povjerenstvo.*
- (2) *Prvostupanjsko i Drugostupanjsko stegovno povjerenstvo neovisni su i u cijelosti mjerodavni za rješavanje stegovnih stvari. Član povjerenstva, koji je sudjelovao u rješavanju nekog predmeta u Prvostupanjskom povjerenstvu, ne može postupati u istoj stvari u Drugostupanjskom stegovnom povjerenstvu.*
- (3) *Prvostupanjsko stegovno povjerenstvo sastavljeno od tri člana, od kojih su barem dva članovi Vijeća, u prvom stupnju utvrđuje stegovnu odgovornost i izriče mjere.*
- (4) *Drugostupanjsko stegovno povjerenstvo sastavljeno od tri člana Vijeća odlučuje o prizivima na odluke Prvostupanjskog stegovnog povjerenstva. Drugostupanjsko stegovno povjerenstvo može potvrditi, ukinuti ili preinačiti odluku ili stegovne mjere koje je izreklo Prvostupanjsko stegovno povjerenstvo.*
- (6) *Protiv odluke Drugostupanjskog stegovnog povjerenstva o izricanju stegovne mjere može se uložiti priziv Vijeću kao cjelini. Ako Vijeće ne potvrdi mjeru razrješenja, Vijeće može izreći drugu mjeru predviđenu ovim zakonom. Članovi*

Prvostupanjskog i Drugostupanjskog stegovnog povjerenstva imaju pravo sudjelovati, osim ako se njihovo izuzeće traži iz razloga drugačijeg od razloga njihovog ranijeg sudjelovanja u donošenju odluke o istoj stvari.

(7) Sudac ili tužitelj koji je razriješen dužnosti odlukom Vijeća može uložiti priziv Sudu Bosne i Hercegovine jedino na temelju jednog ili oba dolje navedena razloga:

a) da je Vijeće, prilikom vođenja stegovnoga postupka nakon kojeg je uslijedila odluka o mjeri razrješenja dužnosti, učinilo materijalnu povredu pravila postupka predviđenih ovim zakonom;

b) da je Vijeće, prilikom vođenja stegovnoga postupka nakon kojeg je uslijedila odluka o mjeri razrješenja dužnosti, pogrešno primijenilo zakon.

(8) Sud Bosne i Hercegovine mora primiti priziv iz stavka 7. ovoga članka u roku od tri (3) tjedna od dana kad je sudac ili tužitelj primio odluku Vijeća. Sud Bosne i Hercegovine u skraćenom postupku odbacuje prizive uložene nakon tog roka.

Članak 61.

Imenovanje i mandat članova stegovnih povjerenstava

(1) Predsjednik Vijeća imenuje članove Prvostupanjskog i Drugostupanjskog stegovnog povjerenstva sukladno odredbama članka 60. ovog zakona.

(2) Mandat članova traje dvije godine pod uvjetom da se završe započeti stegovni postupci. Članovi stegovnog povjerenstva imaju pravo na ponovno imenovanje.

Članak 62. stavak (1)

Stegovna tijela i stegovni postupak

(1) Svojim poslovnikom o radu Vijeće uređuje utemeljenje i rad stegovnih tijela, kao i provedbu stegovnoga postupka sukladno ovom zakonu.

Članak 68.

Prava stranaka tijekom stegovnog postupka

Stegovni postupak vodi se na pravičan i transparentan način. U tijeku trajanja stegovnog postupka, sudac ili tužitelj protiv kojeg se vodi postupak ima sljedeća prava koja moraju biti garantirana Poslovnikom o stegovnom postupku, a koja donosi Vijeće:

(a) pravo da na propisan način bude upoznat s navodima o stegovnom prekršaju i dokazima koji ukazuju na te navode, kao i pravo da odgovor da u pisanom obliku ili usmeno na zapisnik;

(b) pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranom, zakonom ustanovljenim povjerenstvom. Mediji i javnost mogu biti isključeni tijekom cijele rasprave ili tijekom dijela rasprave u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to zahtijevaju interesi maloljetnika ili zaštita privatnog života stranaka ili kada je, prema mišljenju povjerenstva, to potrebno u posebnim okolnostima gdje bi prisutnost javnosti bilo na štetu interesa pravde;

(c) pravo da ne daje odgovor na upite koji bi ga mogla izložiti kaznenom gonjenju i pravo da bude nazočan na svakoj raspravi, te da se brani od optužbi uz pomoć branitelja po svom izboru;

(d) pravo da odluke budu javno objavljene i/ili na neki način dostupne javnosti; i

(e) pravo da izjavi priziv na, po njega, negativnu odluku.

35. **Poslovník Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“ br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21 i 1/22)

U konkretnom slučaju primjenjuje se neslužbeni prečišćeni tekst **Poslovníka Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“ br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21 i 35/21) sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji je važio u vrijeme donošenja osporenih odluka, a koji u relevantnom dijelu glasi:

Odjeljak A. Izbor članova Vijeća

Članak 3.

(Etnička i spolna zastupljenost)

(1) Sukladno članku 4. stavak (4) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon), do provedbe novoga popisa stanovništva, etnički sastav Vijeća je sukladan popisu iz 1991. godine, što znači da šest Bošnjaka, pet Srba, tri Hrvata i jedan član iz reda ostalih čine sastav Vijeća.

(2) U pravilu, najmanje šest članova Vijeća treba biti suprotnog spola i to:

a) najmanje dva člana suprotnog spola koja su izabrala tijela nadležna za izbor iz Republike Srpske,

b) najmanje dva člana suprotnog spola koja su izabrala tijela nadležna za izbor iz Federacije BiH,

c) najmanje dva člana suprotnog spola koja su izabrala tijela BiH i Brčko distrikta nadležna za izbor.

Članak 7.

(Postupak izbora člana Vijeća)

(1) Suci odnosno tužitelji koji ispunjavaju kriterije sukladno članku 6. Poslovnika i žele se kandidirati za člana Vijeća dužni su predsjedniku suda odnosno glavnom tužitelju tužiteljstva nadležnom za izbor podnijeti prijavu najkasnije tri dana prije dana određenog za izbor.

(2) Kada se izbor člana Vijeća vrši sukladno članku 4. stavak (1) toč. g), h), i) i j) Zakona, sve pravosudne institucije, koje zajednički biraju člana Vijeća, prethodno tajnim glasovanjem između sebe biraju po jednog kandidata koji se uvrštava u zajedničku izbornu listu.

(3) Izbori iz stavka (2) ovoga članka organiziraju se na isti dan i u isto vrijeme u svim pravosudnim institucijama u kojima se provodi izbor kandidata za zajedničku izbornu listu. Izbori se ne mogu održavati posljednjeg radnog dana u tjednu, a postupak glasovanja u svim pravosudnim institucijama počinje jedan sat nakon početka radnog vremena i traje narednih pet sati. Rezultati glasovanja utvrđuju se u svakom sudu odnosno tužiteljstvu u kojem je provedeno glasovanje.

(4) Svi suci odnosno tužitelji iz pravosudnih institucija koje zajednički biraju člana Vijeća sukladno članku 4. stavak (1) toč. g), h), i) i j) Zakona imaju pravo glasovati samo za jednog kandidata sa zajedničke izborne liste.

(5) Izbor člana Vijeća vrši se tajnim glasovanjem i kandidat se smatra izabranim ako je većina glasova u njegovu korist. U slučaju da je jednak broj glasova u korist dvoje ili više kandidata, smatra se izabranim onaj kandidat koji ima više godina sudačkog odnosno tužiteljskog staža u instituciji ispred koje se bira,

odnosno više godina sudačke odnosno tužiteljske službe, ako se radi o izboru člana Vijeća sukladno članku 4. stavak (1) toč. g), h), i) i j) Zakona.

Članak 32t.

(Razlozi za izuzeće člana Vijeća)

Član Vijeća ne može sudjelovati u aktivnostima Vijeća te će biti izuzet u sljedećim slučajevima:

a) ako je u sukobu interesa, osim u situacijama koje su propisane kao temelj za podnošenje ostavke, odnosno prestanak mandata;

b) ako se radi o pitanju koje se tiče njega samog, krvnih srodnika u pravoj liniji do bilo kojeg stupnja, a u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja ili bračnog odnosno izvanbračnog druga ili srodnika po tazbini odnosno srodnika izvanbračnog druga do drugog stupnja, bez obzira na to jesu li brak odnosno izvanbračna zajednica prestali ili ne, osim u situacijama koje su propisane kao temelj za podnošenje ostavke, odnosno prestanak mandata;

c) ako postoje druge okolnosti koje dovode u sumnju njegovu nepristranost.

Članak 32z.

(Postupak po zahtjevu za izuzeće člana Vijeća)

(1) Predsjednik odnosno potpredsjednik Vijeća dužan je bez odlaganja pisanim putem obavijestiti člana Vijeća čije se izuzeće traži o podnesenom zahtjevu iz članka 32u. ovoga Poslovnika i zatražiti njegovo izjašnjenje o navodima iz podnesenog zahtjeva.

(2) Član Vijeća za čije izuzeće je podnesen zahtjev dužan je odmah po primitku obavijesti iz stavka (1) ovoga članka u potpunosti prekinuti aktivnosti u postupku u vezi s kojim je podnesen zahtjev za njegovo izuzeće i o tome bez odlaganja obavijestiti predsjednika odnosno potpredsjednika Vijeća.

(3) Ako se radi o izuzeću predsjednika, dok se ne donese odluka o podnesenom zahtjevu, njega će mijenjati jedan od potpredsjednika Vijeća.

(4) Vijeće odnosno nadležna tijela Vijeća zastat će s postupkom do donošenja odluke o izuzeću.

(5) Član Vijeća čije se izuzeće traži dužan je najkasnije u roku od tri dana od dana primitka obavijesti iz stavka (1) ovoga članka predsjedniku odnosno potpredsjedniku Vijeća dostaviti izjašnjenje o navodima iz podnesenog zahtjeva.

(6) Odluku o izuzeću člana Vijeća po zahtjevu predsjednik Vijeća, odnosno potpredsjednik Vijeća ako se zahtijeva izuzeće predsjednika Vijeća, donosi najkasnije u roku od osam dana od dana primitka zahtjeva i o donesenoj odluci pisanim putem obavještava osobu koja je podnijela zahtjev.

(7) Protiv odluke kojom se usvaja ili odbija zahtjev za izuzeće žalba nije dopuštena.

Članak 76.

(Stegovna povjerenstva)

(1) Predsjednik imenuje četiri prvostupanjska i tri drugostupanjska stegovna povjerenstva za suce i tri prvostupanjska i dva drugostupanjska stegovna povjerenstva za tužitelje i imenuje za predsjedavajućeg povjerenstva jednog člana svakog povjerenstva.

(2) Predsjednik imenuje, po potrebi, više prvostupanjskih i drugostupanjskih stegovnih povjerenstava kada je to neophodno iz razloga propisanih Zakonom i ovim poslovnikom te kada je neki od članova povjerenstva ili predsjedavajući spriječen sudjelovati u radu povjerenstva.

(3) Sudovi i tužiteljstva na općoj sjednici odnosno kolegiju predlažu po jednog suca odnosno tužitelja koji može biti imenovan za člana Prvostupanjskog stegovnog povjerenstva.

(4) Listu sudaca i tužitelja koji mogu biti imenovani za članove prvostupanjskih stegovnih povjerenstava utvrđuje Vijeće na temelju prijedloga dostavljenih od strane sudova i tužiteljstava.

(5) Članovi stegovnih povjerenstava imaju mandat od dvije godine i mogu biti ponovno imenovani..

Članak 77.

(Izuzeće)

Odredbe o izuzeću članova Vijeća odnose se i na izuzeće članova stegovnih povjerenstava.

Članak 79.

(Supsidijarna primjena Zakona o parničnom postupku)

U svim pitanjima koja se odnose na stegovni postupak, koja nisu obuhvaćena Zakonom i ovim poslovníkom, shodno se primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku prema mjestu učinjenja stegovnog prekršaja.

Članak 85.

(Dodjeljivanje predmeta Prvostupanjskom stegovnom povjerenstvu)

Dodjela stegovnih predmeta na postupanje stegovnim povjerenstvima obavlja se prema unaprijed utvrđenom redoslijedu, odnosno po sistemu automatizma.

36. Pravilnik o sustavu za automatsko upravljanje predmetima u tužiteljstvima (TCMS)
(„Službeni glasnik BiH” br. 4/16, 37/16 – ispravka, 84/16, 40/17, 34/18, 34/19, 1/21, 50/21 i 1/22)

U konkretnom slučaju primjenjuje se **Pravilnik o sustavu za automatsko upravljanje predmetima u tužiteljstvima (TCMS)** („Službeni glasnik BiH” broj 4/16) koji je važio u vrijeme donošenja osporenih odluka, a koji u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1. stavak (2)

(Predmet pravilnika)

(2) Svrha Pravilnika o sustavu za automatsko upravljanje predmetima u tužiteljstvima (u daljnjem tekstu: Pravilnik) je osigurati jednoobrazan i pravilan način postupanja u TCMS-u od strane svih korisnika, sukladno pripadajućim ulogama.

Članak 8. stavak (1)

(Raspodjela predmeta tužiteljima)

(1) Raspodjela predmeta tužiteljima obavlja se automatski, prema unaprijed određenim parametrima.

Članak 109.

(Kontrola primjene)

Nadzor i kontrolu primjene ovog pravilnika, na razini tužiteljstva, obavlja glavni tužitelj.

37. **Zakon o zaštiti tajnih podataka** („Službeni glasnik BiH“ br. 54/05 i 12/09) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 30. stavak (3)

(Predmet sigurnosnih provjera)

(3) U roku od 30 dana od usvajanja popisa iz stavka (2) ovoga članka rukovoditelj tijela, odnosno institucije, upućuje zahtjev za sigurnosnu provjeru iz stavka (1) ovoga članka Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH i omogućava joj pristup kompletnoj dokumentaciji potrebnoj za obavljanje sigurnosne provjere.

38. **Zakon o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“ br. 36/04, 84/07, 58/13, 94/16 i 34/21). Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst, sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji glasi:

XVIII. - ISKLJUČENJE I IZUZEĆE

Članak 295.

(1) Sudac ne može obavljati sudačku dužnost (isključenje):

1) ako je sam stranka, zakonski zastupnik ili punomoćnik stranke, ako je sa strankom u odnosu suovlastitelja, suobveznika ili regresnog obveznika ili ako je u istom predmetu saslušan kao svjedok ili vještak;

2) ako mu je stranka ili zakonski zastupnik ili punomoćnik stranke srodnik po krvi u pravoj liniji, a u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja ili mu je bračni odnosno izvanbračni supružnik, srodnik po tazbini do drugog stupnja, bez obzira na to je li brak prestao ili nije;

3) ako je skrbnik, posvojitelj ili posvojenik stranke, njezina zakonskog zastupnika ili punomoćnika ili ako između njega i stranke, njezina zakonskog zastupnika ili punomoćnika stranke postoji zajedničko kućanstvo;

4) ako je između njega i stranke u tijeku neka druga parnica;

5) ako je u istom predmetu sudjelovao u postupku medijacije ili u zaključenju sudske nagodbe koja se pobija u parnici ili je donio odluku koja se pobija ili je zastupao stranku kao odvjetnik;

6) ako je u stečajnom postupku kao stečajni sudac ili član stečajnog vijeća donio odluku povodom koje je došlo do spora.

(2) Sudac može biti izuzet ako postoje okolnosti koje dovode u sumnju njegovu nepristranost (izuzeće).

Članak 296.

(1) Stranka podnosi zahtjev za isključenje, odnosno izuzeće suca čim dozna da postoji koji od razloga za isključenje odnosno izuzeće, a najkasnije do okončanja rasprave, a ako nije bilo rasprave, do donošenja odluke.

(2) Stranka može u pravnom lijeku ili odgovoru na pravni lijek poimence navesti suca koji ne bi mogao sudjelovati u donošenju odluke zbog razloga iz članka 295. ovoga zakona.

(3) U zahtjevu se mora navesti zakonski razlog zbog kojega se traži isključenje ili izuzeće, okolnosti iz kojih proizlazi da je prijedlog pravodobno podnesen i činjenice na kojima se temelji postojanje razloga za isključenje ili izuzeće.

(4) Stranka može tražiti izuzeće samo poimence određenog postupajućeg suca.

Članak 296a.

(1) Nepravodoban, nepotpun i nedopušten zahtjev za isključenje ili izuzeće odbacit će sudac ili vijeće pred kojim se vodi postupak.

(2) Nije dopušten zahtjev za isključenje ili izuzeće:

1) kojim se općenito traži isključenje ili izuzeće svih sudaca nekog suda ili svih sudaca koji bi mogli sudjelovati u nekom postupku;

2) o kojemu je već odlučeno;

3) u kojemu nije obrazložen zakonski razlog zbog kojega se traži isključenje ili izuzeće;

4) ako stranka zahtijeva isključenje odnosno izuzeće suca koji ne postupa u tome predmetu;

5) ako stranka zahtijeva isključenje odnosno izuzeće predsjednika Suda, izuzev kada postupa u tome predmetu.

(3) Ako je zahtjev iz stavka (1) ovoga članka podnesen na ročištu, sudac će ga odbaciti i nastaviti će ročište.

(4) Protiv rješenja iz stavka (1) ovog članka nije dopuštena posebna žalba.

VI. Dopustivost

39. U skladu sa člankom VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom Ustavu kada ona postanu predmetom spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

40. U skladu sa člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku koji je koristio.

41. U kontekstu naprijed navedenog, a budući da su osporene odluke VSTV-a, a ne odluke nekog od redovnih sudova, Ustavni sud ukazuje da je u svojoj praksi već razmatrao ovo pitanje (vidi Odluku o dopustivosti i meritumu broj *AP 633/04* od 27. svibnja 2005. godine) i zaključio: „Glede stegovnog postupka protiv sudaca i tužitelja koji vodi VSTV, imajući u vidu način postavljanja, trajanje mandata, postojanje garancija protiv vanjskog pritiska i dojam koji VSTV odaje glede neovisnosti, Ustavni sud smatra da VSTV, iako nije sud klasične vrste, predstavlja tijelo koje se može smatrati 'neovisnim i nepristranim tribunalom, obrazovanim na temelju zakona' u smislu zahtjeva iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije. Slijedi i zaključak da se odluke takvog tijela, donesene u stegovnom postupku, moraju smatrati 'presudama, odnosno odlukama' u smislu članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 15. stavak 3. Poslovnika Ustavnog suda [sada članka 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda], koje Ustavni sud ima nadležnost razmatrati.“ Procesne odluke VSTV-a koje apelantica osporava Ustavni sud će promatrati u kontekstu stegovnog postupka kao cjeline koji je okončan osporenim odlukom.

42. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom su konačne odluke VSTV-a br. 04-07-3-3675-1/2021 i 11-07-7-1498-39/2021 od 20. listopada 2021. godine (kojim je apelantici izrečena stegovna mjera premještaja s mjesta glavne tužiteljice Tužiteljstva BiH na mjesto tužiteljice Tužiteljstva BiH i kojom joj je prestao mandat glavne tužiteljice) kojim je stegovni postupak okončan, protiv kojih nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Apelantica je osporene odluke primila 25. listopada 2021. godine, a apelacija je podnesena 23. prosinca 2021. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog

suda jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neutemeljena.

43. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete glede dopustivosti, kao i primjene članka 6. stavak 1. Europske konvencije (vidi, *mutatis mutandis*, Europski sud, *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugala*, presuda od 6. studenog 2018. godine, aplikacija broj 55391/13).

VII. Meritum

44. Apelantica smatra da joj je osporenim odlukama prekršeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

Pravo na pravično suđenje

45. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke.

46. Članak 6. stavak 1. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obveza ili kaznene optužbe protiv njega, svatko ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim sudom ustanovljenim zakonom. [...]

47. Iako je o tome bilo govora u dijelu koji se odnosi na dopustivost, Ustavni sud smatra da se pitanje primjenjivosti članka 6. stavak 1. Europske konvencije, kao i pitanje pristupa sudu treba detaljnije obrazložiti u nastavku.

Primjenjivost članka 6. stavak 1. Europske konvencije

48. Ustavni sud podsjeća da je u svojoj dosadašnjoj praksi zauzeo stajalište da apelantica u ovom slučaju uživa garancije članka 6. stavak 1. Europske konvencije s aspekta garancije koju pruža „građanska“ razina prava na pravično suđenje (vidi, između ostalih, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 222/20 od 23. lipnja 2020. godine, st. 86.–88., AP 147/09 od 23. ožujka 2012. godine, stavak 59.; Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 3080/09 od 25. rujna 2010. godine, st. 36.–39., dostupne na www.ustavnisud.ba). Naime, u predmetu broj AP 147/09 Ustavni sud je

podsjetio na „najnoviju praksu u predmetu broj AP 3080/09 od 25. rujna 2010. godine, koji se odnosio na razrješenje apelanta – suca u postupku pred VSTV-om“ i u kojem je „potencirano pitanje je li članak 6. stavak 1. Europske konvencije primjenjiv na apelantov slučaj s njegovog 'građanskog' ili 'kaznenog' aspekta. U citiranoj Odluci broj AP 3080/09 Ustavni sud je analizirao svoju dosadašnju praksu i praksu Europskog suda (*Olujčić protiv Hrvatske*, presuda od 5. veljače 2009. godine, broj zahtjeva 22330/05), te je zaključio da su članak II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članak 6. stavak 1. Europske konvencije primjenjivi i na apelantov slučaj s aspekta garancije koju pruža 'građanska' razina prava na pravično suđenje. Isto se odnosi na konkretni predmet, te će Ustavni sud ispitati slučaj u svjetlu zaštite apelantovih 'građanskih prava', koju pružaju članak II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članak 6. stavak 1. Europske konvencije“ (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP 147/09* od 23. veljače 2012. godine, točka 59.). Podsjećanja radi, Ustavni sud je na ovaj način dosljedno slijedio praksu Europskog suda o ovom pitanju. Naime, u navedenom predmetu *Olujčić*, Europski sud je najprije obrazložio svoju noviju praksu u predmetu *Eskelinen* (vidi Europski sud, *Vilho Eskelinen i dr. protiv Finske*, presuda od 19. travnja 2007. godine, aplikacija broj 63235/00), „čija je namjera bila uspostaviti presumpciju zaštite po članku 6.“ i koji „nameće širu primjenjivost nego prijašnja sudska praksa suda. Ona uključuje i predmete razrješenja, osim ako domaći sustav isključi pristup sudu u tom pogledu“ (*idem*, presuda *Olujčić*, toč. 33.–34.). Potom je Europski sud eksplicitno zaključio da se na stegovni postupak protiv suca članak 6. primjenjuje sa svog „građanskog“ aspekta (vidi *Kövesi protiv Rumunjske* broj 3594/19, §§ 124-125, 5. svibnja 2020. godine i *Grzęda protiv Poljske* [V.V.] broj 43572/18, § 328, 15. 3. 2022.).

Pristup sudu

49. Imajući u vidu već ranije izneseno stajalište (vidi točku 41. ove odluke) da VSTV, iako nije sud klasične vrste, predstavlja tijelo koje se može smatrati „neovisnim i nepristranim tribunalom, obrazovanim na temelju zakona“ u smislu zahtjeva iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije, Ustavni sud ponavlja da sud (tribunal), u smislu članka 6. stavak 1. Europske konvencije ne treba biti redovni sud integriran u standardnu sudska mašineriju (vidi predmet *Rolf Gustafson protiv Švedske*, 1. srpnja 1997. godine, stavak 45.), već da sud (tribunal) karakterizira, u sadržajnom smislu tog izraza, njegova sudbena funkcija, a to znači odlučivanje o stvarima u njegovoj nadležnosti na temelju pravila prava i nakon postupka provedenog na propisani način. U smislu članka 6. stavak 1. Europske konvencije „sud“ mora imati „nadležnost ispitati sva činjenična i pravna pitanja relevantna za spor koji se pred njim vodi“ (*idem*, presuda *Ramos*, toč. 176.–177.). On također mora zadovoljiti i niz zahtjeva – neovisnost, posebno od izvršne vlasti, nepristranost i

jamstva koja daje svojim postupkom – od kojih ih se nekoliko pojavljuje u tekstu samog članka 6. stavak 1. Europske konvencije. Kako bi se utvrdilo može li se neko tijelo smatrati neovisnim, treba uzeti u obzir, *inter alia*, način imenovanja njegovih članova i njihov mandat, postojanje jamstava protiv vanjskih pritisaka i pitanje odaje li to tijelo dojam da je neovisno (vidi, *inter alia*, predmete *Langborger protiv Švedske*, 22. lipnja 1989., stavak 32.). Nadalje, sud (tribunal) o kojem se radi mora biti nadležan ispitati sva činjenična i pravna pitanja mjerodavna za spor koji je pred njim (*idem*, presuda *Olujić*, toč. 37. i 38. i *Guðmundur Andri Ástráðsson protiv Islanda*, [V.V.], broj 26374/18, §§ 219-220, 1. prosinca 2020.).

50. Ustavni sud ukazuje da je Europski sud u predmetu *Olujić* (*idem*, toč. 36.–42.) primijetio da je prilikom odlučivanja u stegovnom postupku protiv sudaca, Državno sudbeno vijeće ovlašteno utvrditi činjenično stanje u predmetu, održati rasprave, saslušati svjedoke i ocijeniti druge dokaze te odlučiti o svim činjeničnim i pravnim pitanjima.

51. U postupku pred VSTV-om se također utvrđuju činjenice, održavaju rasprave, cijene iskazi svjedoka, kao i drugi dokazi, sve u smislu pravila postupaka koji se vode pred redovnim sudovima. Odluka prvostupanjskog stegovnog povjerenstva može se osporavati pred drugostupanjskim stegovnim povjerenstvom, kao i pred VSTV-om kao cjelinom. VSTV ima 15 članova, od kojih je 13 članova izabrano izravno od strane pravosuđa. Od navedenih 13 članova njih 11 su suci ili tužitelji koje su izravno izabrali sudovi ili tužiteljstva iz kojih dolaze, dok su dva člana izabrana ispred entitetskih odvjetničkih komora. Samo dva člana izabrala je javna vlast (Zastupnički dom BiH i Vijeće ministara BiH), uz uvjet da ti članovi ne smiju obnašati pravosudnu funkciju (vidi članak 4. Zakona o VSTV-u). Stegovna povjerenstva pred kojim se vode stegovni postupci protiv sudaca i tužitelja sastavljena su od članova pravosuđa (suci i tužitelji), a određen broj članova stegovnih povjerenstava su istodobno i članovi VSTV-a (članak 60. Zakona o VSTV-u, članak 76. Poslovnika VSTV-a). Prava stranaka u stegovnom postupku identična su pravima stranaka u postupku pred redovnim sudovima (članak 68. Zakona o VSTV-u), a ako nešto nije propisano Zakonom o VSTV-u ili Poslovníkom VSTV-a, supsidijarno se primjenjuju pravila Zakona o parničnom postupku (članak 79. Poslovnika VSTV-a). U ovim uvjetima ova tijela se sastoje od članova „[...] izabranih na temelju zasluga, odnosno sudaca koji su ispunili uvjete profesionalne kompetencije i moralnog integriteta“ (*Guðmundur Andri Ástráðsson protiv Islanda* [V.V.], gore spomenuto, §§ 220-222) i apsolutnu većinu njih su izabrale njihove kolege, što reflektira najbolje europske standarde u odnosu na stegovne postupke protiv sudaca i tužitelja (vidi Europsku povelju o zakonu za suce, 8 do 10. srpnja 1998., stavak 1.3. i Mišljenje broj 9 (2014) Konzultativnog vijeća europskih tužitelja Komitetu ministara Vijeća Europe o europskim normama i načelima koji se tiču

tužitelja, §§ 3.3.5 i 3.5). Stoga se VSTV može smatrati tribunalom u smislu članka 6. stavak 1. Europske konvencije. Za apelanticu je u konkretnom slučaju stegovni postupak okončan u okviru VSTV-a. Samo u slučaju razrješenja dužnosti, što povlači za sobom gubitak posla (apelantica nije razriješena dužnosti nego je s mjesta glavne tužiteljice smijenjena na mjesto tužiteljice) može se izjaviti žalba Sudu BiH protiv odluke VSTV-a (članak 60. stavak 7. Zakona o VSTV-u).

52. Ustavni sud je konzistentno potvrđivao ovakvo stajalište i u drugim predmetima u kojima su protiv drugih apelanata vođeni stegovni postupci pred VSTV-om (vidi Ustavni sud, između ostalih, odluke o dopustivosti i meritumu br. *AP 2371/11* od 6. studenog 2014. godine, točka 33.; *AP 2512/11* od 12. veljače 2014. godine, točka 45.; *AP 3141/11* od 14. svibnja 2015. godine, točka 25. i *AP 5231/14* od 30. studenog 2017. godine, točka 29.).

53. Dakle, nije upitno da je apelantica imala postupak pred tijelom (VSTV) koje se može smatrati tribunalom u smislu članka 6. stavak 1. Europske konvencije (usporediti sa *Grzęda protiv Poljske* [VV], naveden gore, §§ 342-350 i pozivanja u tom dijelu).

54. Iz sadržaja apelacijskih navoda proizlazi da apelantica smatra da su u okolnostima njezinog slučaja prekršeni brojni aspekti prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

55. Ustavni sud smatra svrsishodnim prvo razmotriti apelantičine navode u svezi s kršenjem standarda nepristranosti suda. Naime, ovakav pristup u konkretnom slučaju je nužan budući da je ispitivanje ostalih navoda o kršenju ovog prava bespredmetno ako Ustavni sud nađe povredu apelantičinog prava koje se tiče procesnih propusta u smislu nepristranosti suda (*mutatis mutandis*, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP 719/18* od 19. veljače 2020. godine, dostupna na www.ustavisud.ba, stavak 31.).

Nepristranost

56. Prema praksi Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud) i Ustavnog suda, postojanje nepristranosti se, u svrhu članka 6. stavak 1. Europske konvencije, mora ocijeniti prema subjektivnom testu prema kojem se utvrđuje postoje li osobne predrasude suca koji je sudio u određenom predmetu, te prema objektivnom testu, prema kojem se utvrđuje je li sud, između ostalog, i svojim sastavom, pružio dovoljne garancije da se isključi opravdana sumnja u svezi s njegovom nepristranošću (vidi Europski sud, *Mežnarić protiv Hrvatske*, presuda od 15. srpnja 2005. godine, aplikacija broj 71615/01, točka 29. i Ustavni sud, Odluka broj *AP 1785/06* od 30. ožujka 2006. godine). Što se tiče subjektivnog testa, sudačka osobna nepristranost se mora pretpostaviti sve dok se ne dokaže suprotno (vidi Europski sud, *Wettstein protiv Švicarske*, presuda od 21. prosinca

2000. godine, Izvješća o presudama i odlukama 2000-XII, točka 43.). Glede objektivnog testa, mora se utvrditi, sasvim neovisno o ponašanju suca, postoje li činjenice koje se mogu utvrditi, a koje mogu dovesti u sumnju njegovu/njezinu nepristranost. Ovo podrazumijeva da je u odlučivanju postoji li u određenom predmetu zakonit razlog za bojazan da određeni sudac ili tijelo koje zasjeda nije nepristrano, stajalište osobe na koju se ovo odnosi je važno, ali ne i odlučujuće. Ono što jeste odlučujuće jeste može li se ova bojazan smatrati objektivno opravdanom (vidi Europski sud, *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugala*, presuda od 6. studenog 2018. godine, aplikacija broj 55391/13, točka 147.). U tom pogledu, izvjesnu važnost može imati čak i vanjski utisak koji se ostavlja, odnosno, drugim riječima, „nije dovoljno samo provoditi pravdu, nego se mora i vidjeti da se ona provodi”. Ovdje se radi o povjerenju koje sudovi u demokratskom društvu moraju pobuđivati u javnosti (vidi Europski sud, *Morice protiv Francuske* [VV] broj 29369/10, stavak 78., ESLJP 2015).

57. Apelantica navode o nepristranosti temelji na odbijanju njezinih zahtjeva za izuzeće predsjednika VSTV-a Halila Lagumdžije, kao i članova stegovnih povjerenstava. Apelantica je ukazala na objektivnu pristranost članova VSTV-a, naglasivši da je prvo VSTV donio odluku da se predsjednik VSTV-a ne izuzme, a potom je predsjednik VSTV-a donio odluku/odluke da se ostali članovi VSTV-a, za koje je zatraženo izuzeće, ne izuzmu, zbog čega je u javnosti ostavljen dojam da članovi VSTV-a štite jedni druge (kako to navodi apelantica „po principu ja ću tebi a ti meni“).

58. Osim toga, apelantica je zahtjev za izuzeće predsjednika VSTV-a temeljila na navodima da je prilikom svjedočenja pred Privremenim istražnim povjerenstvom Parlamentarne skupštine BiH javno izražavao svoja stajališta o „automatskoj“ dodjeli predmeta u Tužiteljstvu BiH, te da predsjednik VSTV-a prilikom formiranja stegovnog povjerenstva nije osigurao primjenu Zakona o VSTV-u glede odredbe o nacionalnom sastavu vijeća. VSTV je navedeni zahtjev odbio uz obrazloženje da je predsjednik VSTV-a pred tijelom Parlamentarne skupštine iznio načelna stajališta koja nisu vezana za bilo koju pravosudnu instituciju pojedinačno ili pojedinačnog nositelja pravosudne funkcije, pri čemu je zaključio da se ta osnova ne može podvesti pod razloge za izuzeće propisane Poslovníkom VSTV-a. VSTV je u obrazloženju također naglasio da su stegovna povjerenstva VSTV-a formirana u tročlanom sastavu uz obvezu poštovanja svih ostalih pravila o njihovom sastavu, poput odgovarajuće profesionalne zastupljenosti, te da formirana stegovna povjerenstva zadovoljavaju zahtjeve iz članka 4. stavak (4) o VSTV-u. U odgovoru na apelaciju VSTV je naveo da je zahtjev za izuzeće predsjednika VSTV-a odbijen sa 13 glasova protiv i jednim glasom koji je bio suzdržan. Što znači da glasovi članova VSTV-a za koje je apelantica tražila pojedinačno izuzeće nisu mogli presudno utjecati na odluku VTSV-a da se ne izuzme predsjednik

ovog tijela. Ako se navedeno ima u vidu (naglašava Ustavni sud), odnosno da je apelantica tražila izuzeće za četvoro članova VSTV-a (Mustafa Šabić, Mahmut Švraka, Sanela Gorušanović-Butigan i Biljana Simeunović), onda doista proizlazi da njihovi glasovi (četvoro od 13) nisu mogli presudno utjecati na odluku VSTV-a o neizuzimanju predsjednika VSTV-a.

59. Ustavni sud zapaža da se o sličnom pitanju već izjasnio u svojoj praksi. Tako je Ustavni sud u Odluci broj AP 222/20 (točka 90.) istaknuo: „Ustavni sud ukazuje da odlučivanje VSTV-a kao cjeline, u skladu sa člankom 60. stavak (6) Zakona o VSTVBiH, predstavlja treći dodatni stupanj preispitivanja odluka u stegovnom postupku i mogućnost da žalba, o kojoj je već odlučeno u drugostupanjskom postupku, bude ponovo razmatrana od strane ovog tijela u punom sastavu, što je neuobičajeno u redovnim sudskim postupcima i što, samo po sebi, predstavlja dodatni mehanizam zaštite prava nositelja pravosudnih funkcija prema kojima se postupak vodi. Stoga postupanje VSTV-a u sastavu koji je određen člankom 4. stavak (1) Zakona o VSTVBiH i u skladu sa člankom 60. stavak (6) nije suprotno načelima prava na pravično suđenje, odnosno pravu na nepristran sud, te, prema ocjeni Ustavnog suda, ne pokreće pitanje objektivne nepristranosti suda. U odnosu na članak 60. stavak (6) Zakona o VSTV-u, Ustavni sud je zauzeo stajalište da formulacija navedene odredbe isključuje zakonski pretpostavljenu objektivnu pristranost sudaca u situacijama kada u odlučivanju Vijeća kao cjeline sudjeluju i članovi prvostupanjskog i drugostupanjskog povjerenstva (vidi Ustavni sud, odluke broj *AP 3080/09* od 24. rujna 2014. godine, stavak 61. i broj *AP 4005/16* od 6. prosinca 2018. godine, stavak 39., dostupne na www.ustavnisud.ba).

60. Naglašava se da predsjednik VSTV-a, u skladu sa čl. 60. i 61. Zakona o VSTV-u, imenuje članove prvostupanjskih i drugostupanjskih povjerenstava. Međutim, treba naglasiti da prethodno (vidi članak 76. Poslovnika VSTV-a) VSTV sačinjava listu sudaca i tužitelja koji su predloženi, ispred njihovih sudova i tužiteljstva, za članove stegovnih povjerenstava, te onda predsjednik VSTV-a sa tako formirane liste imenuje članove stegovnih povjerenstava. U odnosu na konkretan slučaj treba naglasiti (što je navedeno u odgovoru na apelaciju, a što navodima apelacije nije osporeno) da su stegovna povjerenstva, koja su postupala u apelantičinom predmetu, već bila prethodno formirana te da predsjednik VSTV-a nije koristio svoje zakonsko ovlaštenje da imenuje njihove članove. Dalje, iz svih relevantnih odredbi Zakona o VSTV-u, kao i Poslovnika VSTV-a, slijedi da članovi stegovnih povjerenstava mogu biti birani samo iz reda nositelja pravosudnih funkcija, što znači da ne postoji mogućnost da sucima ili tužiteljima stegovnu odgovornost utvrđuje netko tko nije iz pravosuđa. Bitno je naglasiti da predsjednik VSTV-a (vidi članak 85. Poslovnika VSTV-a) ne dodjeljuje stegovnim povjerenstvima predmete u rad manualno, već se to vrši po automatizmu putem operativnog sustava. U konkretnom slučaju potvrđeno je da predsjednik VSTV-

a apelantičin predmet nije „osobno“ dodijelio u rad stegovnim povjerenstvima, već su povjerenstva izabrana preko operativnog sustava.

61. Način odlučivanja o izuzeću predsjednika VSTV-a i članova VSTV-a propisan je relevantnim odredbama čl. 32t. i 32z. Poslovnika VSTV-a. U konkretnom slučaju prvo je o apelantičinom zahtjevu za izuzeće predsjednika VSTV-a odlučio VSTV kao cjelina, a potom je o apelantičinom zahtjevu za izuzeće pojedinih članova VSTV-a odlučio predsjednik VSTV-a. Načelo odlučivanja o izuzeću koje slijedi Poslovnik VSTV-a (o izuzeću predsjednika odlučuju svi članovi zajedno, a o izuzeću pojedinačnih članova odlučuje predsjednik) slijede svi relevantni zakoni koji propisuju izuzeće predsjednika sudova ili sudaca, kada stranke koje vode postupke pred redovnim sudovima traže njihovo izuzeće. O izuzeću predsjednika određenog suda odlučuju svi suci tog suda u općoj sjednici, a o pojedinačnom izuzeću sudaca odlučuje predsjednik suda u kojem sude kao suci. Dakle, unutar pravosuđa se odlučuje o izuzeću predsjednika, odnosno njegovih članova. Pitanje koje apelantica problematizira („ja ću tebi a ti meni“) je, prema mišljenju Ustavnog suda, bez osnova. Kome bi se drugom, osim članovima pravosuđa, moglo dati ovlaštenje da odlučuje o izuzeću predsjednika suda, odnosno predsjednika VSTV-a? S druge strane, kome, osim predsjedniku suda, dati ovlaštenje da odlučuje o zahtjevima za izuzeće sudaca koji sude u pojedinačnim predmetima, odnosno kome, osim predsjedniku VSTV-a, dati ovlaštenje da odlučuje o zahtjevima za izuzeće pojedinačnih članova VSTV-a koji vode postupke u stegovnim povjerenstvima VSTV-a?

62. Predsjednik VSTV-a je pojedinačnim rješenjima odbio, odnosno odbacio apelantičine zahtjeve za izuzeće člana Drugostupanjskog povjerenstva suca Mustafe Šabića, za izuzeće dopredsjednice VSTV-a Sanele Gorušanović-Butigan, za izuzeće dopredsjednice VSTV-a Biljane Simeunović i za izuzeće člana Drugostupanjskog stegovnog povjerenstva tužitelja Mahmuta Švrake. Naime, Ustavni sud zapaža da je, odlučujući o predmetnim zahtjevima, predsjednik VSTV-a donio dva rješenja (za izuzeće članova Drugostupanjskog povjerenstva suca Mustafe Šabića i tužitelja Mahmuta Švrake) kojima je zahtjeve odbio kao neutemeljene jer oni nisu sadržavali niti jedan razlog za izuzeće propisan relevantnim odredbama Poslovnika VSTV-a i ZPP. Pri tome, Ustavni sud zapaža da je apelantičin zahtjev za izuzeće suca Mustafe Šabića zbog nacionalne pripadnosti također odbijen, uz obrazloženje da razlog za izuzeće ne može biti nečija nacionalna pripadnost. U tom smislu, Ustavni sud podsjeća da je u svojoj praksi već rješavao slično činjenično i pravno pitanje, te da nije našao proizvoljnost u postupanju stegovnih povjerenstava (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP 2785/19* od 21. siječnja 2021. godine, dostupna na www.ustavnisud.ba). U navedenoj odluci Ustavni sud je istaknuo da se „apelantovi navodi u svezi s

nacionalnom pripadnošću članova Prvostupanjskog stegovnog povjerenstva sami po sebi pokazuju neutemeljenim, [...] osobito imajući u vidu da navedena odredba [članka 60. Zakona o VSTV-u] ne propisuje nikakve uvjete glede nacionalne pripadnosti članova povjerenstva“. Pored toga, Ustavni sud zapaža da tužitelj Mahmut Švraka nije ni bio član Drugostupanjskog povjerenstva budući da je predsjednik VSTV-a u međuvremenu, dakle nakon donošenja rješenja od 20. kolovoza 2021. godine kojim je odbio apelantičin zahtjev za izuzeće tužitelja Mahmuta Švrake, odlučujući o sastavu Drugostupanjskog povjerenstva, donio odluku od 8. rujna 2021. godine kojom je izvršena izmjena odluke o imenovanju stegovnog povjerenstva na način da je umjesto tužitelja Mahmuta Švrake za člana Drugostupanjskog povjerenstva imenovan tužitelj Sanin Bogunić (točka 22.). Nadalje, Ustavni sud zapaža da je predsjednik VSTV-a rješenjima (u odnosu na zahtjev za izuzeće dopredsjednica VSTV-a Sanele Gorušanović-Butigan i Biljane Simeunović) odbacio zahtjeve kao nepravodobne, nepotpune i nedozvoljene jer su apelantičini zahtjevi za izuzeće dopredsjednica VSTV-a sadržavali isključivo prijedlog za izuzimanje iz odlučivanja u drugostupanjskom postupku, pri čemu je istaknuto da dopredsjednice VSTV-a nisu bile članice Drugostupanjskog stegovnog povjerenstva u konkretnom predmetu. Svi navedeni razlozi glede neizuzeća pojedinih članova VSTV-a ne izgledaju nerazumno sami po sebi, niti se može reći da nisu utemeljeni na relevantnim propisima, odnosno da je obrazloženje u odnosu na traženje izuzeća dano arbitrarno.

63. U odnosu na navode iz apelacije kojim apelantica ukazuje da je predsjednik VSTV-a svojom odlukom izuzeo članicu Drugostupanjskog povjerenstva (Biljana Simeunović) jer joj je kćerka uposlena u Tužiteljstvu BiH, ali je ta ista članica Vijeća sudjelovala u izboru v.d. glavnog tužitelja iako je predsjedniku VSTV-a poznato da je upravo ta kćerka dugogodišnji asistent upravo tog kandidata koji je izabran, te u odnosu na navode kojima ukazuje na pristranost članice Prvostupanjskog povjerenstva (Berine Alihodžić) jer joj je brat uposlenik Tužiteljstva BiH, Ustavni sud zapaža da iz osporenih odluka, kao ni iz nižestupanjskih odluka donesenih u predmetnom postupku ne proizlazi da je apelantica tijekom postupka pred VSTV-om isticala navedene prigovore, pa se o tom prigovoru Prvostupanjsko i Drugostupanjsko povjerenstvo nisu mogli ni izjasniti. Stoga Ustavni sud, podržavajući svoju praksu u predmetima koji su s ovog aspekta pokretali slična pravna pitanja (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 476/04* od 17. prosinca 2004. godine, objavljena u „Službenom glasniku BiH“ broj 34/05), ukazuje da ovaj prigovor apelantica ne može s uspjehom prvi put isticati u postupku pred Ustavnim sudom.

64. Prema tome, način na koji je odlučeno o zahtjevu za izuzeće predsjednika VSTV-a, kao i članova VSTV-a ne pokreće pitanje objektivne (ne)pristranosti suda, te se stoga ne može (ni) reći da

je došlo do povrede prava na pravično suđenje u segmentu (ne)pristranosti iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

Ostali aspekti prava na pravično suđenje

65. Ostali apelantičini navodi odnose se na pitanje kako je utvrđeno činjenično stanje i kako je primijenjeno materijalno pravo. Apelantica tvrdi da posljedice njezinog ponašanja nisu opisane u dispozitivu odluka Prvostupanjskog i Drugostupanjskog povjerenstva, niti su utvrđene tijekom postupka, već su zaključci stegovnih povjerenstava u svezi s posljedicama prekršaja koji su apelantici stavljeni na teret proizvoljno dodavani u obrazloženjima osporavanih odluka, bez ikakvog uporišta u provedenom dokaznom postupku. Povredu prava na pravično suđenje vidi i u manjkavostima Zakona o VSTV-u u smislu pružanja garancija fer i pravičnog postupka. Također ukazuje na manjkavost dispozitiva stegovnih odluka glede utvrđivanja posljedice učinjenog stegovnog prekršaja. Pored toga, ističe da se izreka drugog prekršaja poziva na Zakon o zaštiti tajnih podataka, te da u izreci nije naznačen blanketni propis na koji se stegovna tužba poziva. Konačno, osporava pravilnu primjenu načela za izricanje stegovnih mjera iz članka 59. Zakona o VSTV-u, te Smjernica.

66. U svezi s ovim navodima, Ustavni sud ukazuje na to da prema praksi Europskog suda i Ustavnog suda, zadaća ovih sudova nije preispitivanje zaključaka redovnih sudova glede činjeničnog stanja i primjene prava (vidi Europski sud, *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugala*, [VV], br. 55391/13, 57728/13, 74041/13, § 178, 6. studenog 2018. godine, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. lipnja 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan supstituirati redovne sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je, općenito, zadaća redovnih sudova ocijeniti činjenice i dokaze koje su izveli (vidi Europski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. svibnja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadaća Ustavnog suda je ispitati jesu li, eventualno, povrijeđena ili zanemarena ustavna prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na učinkovit pravni lijek i dr.), te je li primjena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminacijska.

67. Ustavni sud je, također, u svojim brojnim odlukama naglasio da je izvan njegove nadležnosti procjenjivati kvalitetu zaključaka redovnih sudova glede ocjene dokaza ako se ova ocjena ne doima očigledno proizvoljnom. Isto tako, Ustavni sud se neće miješati u način na koji su redovni sudovi usvojili dokaze kao dokaznu građu. U svezi s tim, Ustavni sud se neće miješati ni u to kojim dokazima strana u postupku redovni sudovi poklanjaju povjerenje na temelju slobodne sudačke procjene. To je isključivo uloga redovnih sudova, čak i kada su izjave svjedoka na javnoj raspravi i

pod zakletvom suprotne jedna drugoj (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 612/04* od 30. studenog 2004. godine i Europski sud, *Doorson protiv Holandije*, presuda od 6. ožujka 1996.godine, aplikacija broj 20524/92, točka 78.).

68. Ustavni sud će se, dakle, iznimno upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivno-pravne propise kada je očigledno da je u određenom postupku došlo do proizvoljnog postupanja redovnog suda, kako u postupku utvrđivanja činjenica tako i primjene relevantnih pozitivno-pravnih propisa (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 311/04* od 22. travnja 2005. godine, stavak 26.). U kontekstu navedenog, Ustavni sud podsjeća i da je u više svojih odluka ukazao da očigledna proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može voditi ka pravičnom postupku (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 1293/05* od 12. rujna 2006. godine, točka 25. i dalje i, *mutatis mutandis*, Europski sud, *Anđelković protiv Srbije*, presuda od 9. travnja 2013. godine, točka 24.). Shodno navedenom, Ustavni sud će ispitati je li činjenično stanje pogrešno utvrđeno, odnosno je li prilikom odlučanja došlo do proizvoljne primjene materijalnog i procesnog prava.

69. Iz obrazloženja osporenih odluka Prvostupanjskog i Drugostupanjskog povjerenstva, te odluke VSTV-a proizlazi da tijekom postupka nije bilo sporno da je apelantica u razdoblju od 29. rujna 2016. godine, kada je imenovana za vršitelja dužnosti glavnog tužitelja, do najranije 11. ožujka 2021. godine, kao rukovoditeljica Tužiteljstva, propustila osigurati primjenu Pravilnika TCMS u dijelu obveze automatske raspodjele predmeta tužiteljima, a koji su u tom razdoblju dodjeljivani manualno. Pored toga, iz obrazloženja navedenih odluka proizlazi da tijekom postupka nije bilo sporno da je apelantica u razdoblju od 29. rujna 2016. do najranije 22. ožujka 2021. godine propustila osigurati da se za uposlenike Tužiteljstva BiH, čiji je apelantica rukovoditelj, pokrene postupak personalnih sigurnosnih provjera stupnja tajnosti određenog Odlukom o listi radnih mjesta, odnosno dužnosti za osobe koje su predmet sigurnosne provjere u Tužiteljstvu BiH, te je propustila postupiti u skladu s nalogom iz zaključka VSTV-a od 17. srpnja 2019. godine kojim se „obvezuju sve pravosudne institucije u Bosni i Hercegovini da žurno provedu sve obveze i mjere propisane Zakonom o zaštiti tajnih podataka“.

70. U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da su prilikom donošenja odluka o apelantičinoj stegovnoj odgovornosti Prvostupanjsko i Drugostupanjsko povjerenstvo, te VSTV ukazali na sadržaj odredbi članka 8. stavak 1. i članka 109. Pravilnika TCMS i članka 30. stavak 3. Zakona o zaštiti tajnih podataka, te su na temelju razmatranja navedenih odredbi zaključili da je apelantica prekršila odredbe podzakonskog (Pravilnik TCMS) i zakonskog akta (Zakon o zaštiti tajnih podataka) više puta i tijekom dužeg razdoblja, te samim tim počinila stegovne prekršaje iz članka 57. toč. 8. i 17.

Zakona o VSTV-u. („nemar ili nepažnja u obnašanju službenih dužnosti“ i „propuštanje, iz neopravdanih razloga, da postupi sukladno odlukama, naredbama ili zahtjevima Vijeća“). Pri tome, Ustavni sud zapaža da su Prvostupanjsko i Drugostupanjsko povjerenstvo prilikom donošenja odluke o stegovnoj mjeri imali u vidu odredbu članka 59. Zakona o VSTV-u kojom su jasno propisana načela koja se uzimaju u obzir prilikom donošenja odluke o tome koja će se stegovna mjera iz članka 58. Zakona o VSTV-u izreći sucu ili tužitelju za utvrđeni stegovni prekršaj iz članka 57. Zakona o VSTV-u, a koja načela su detaljno razrađena Smjernicama. Stoga, prema mišljenju Ustavnog suda, prilikom donošenja odluke o stegovnoj mjeri, Prvostupanjsko i Drugostupanjsko povjerenstvo i VSTV nisu postupali arbitrarno nego su se rukovodili zakonom i načelima iz članka 59. Zakona o VSTV-u, kao i Smjernicama, te su za svoje odluke dali valjano obrazloženje. Shodno navedenom, i prema ocjeni Ustavnog suda, nisu utemeljeni apelantičini navodi o manjkavostima Zakona o VSTV-u u smislu nepredvidivosti norme, odnosno mjere koja se može izreći sucu ili tužitelju.

71. U svezi s apelacijskim navodima da Zakon na temelju kojeg je vođen stegovni postupak ne daje garanciju fer i pravičnog postupka jer stegovni prekršaji nisu Zakonom propisani kao teži i lakši prekršaji, Ustavni sud zapaža da se navedenim pitanjem bavilo Drugostupanjsko povjerenstvo, te da iz obrazloženja odluke tog povjerenstva proizlazi da su u konkretnom slučaju utvrđene sve okolnosti iz čl. 58. i 59. Zakona o VSTV-u, te cijenjene Smjernice, a koje odredbe u dovoljnoj mjeri propisuju kriterije koji se cijene u svakom konkretnom slučaju prilikom izricanja stegovne mjere. Ustavni sud zapaža da je Drugostupanjsko povjerenstvo zaključilo da je izrečena stegovna mjera premještaja apelantice s mjesta glavne tužiteljice Tužiteljstva BiH na mjesto tužiteljice Tužiteljstva BiH adekvatna broju i težini počinjenih stegovnih prekršaja i stupnju apelantičine stegovne odgovornosti, a koja mjera je u dva navrata preispitivana u žalbenim postupcima pred VSTV-om (usporedi sa *Oleksandr Volkov protiv Ukrajine* broj 21722/11, §§ 182-183, ESLJP 2013). Pri tome, Ustavni sud naglašava da se slaže sa stajalištem VSTV-a da zakonska klasifikacija stegovnih prekršaja na teže i lakše nije općeprihvaćeni standard u normiranju zabranjenih ponašanja nositelja pravosudne funkcije ni u usporednom zakonodavstvu, niti na njoj inzistiraju međunarodni dokumenti koji propisuju standarde sudačke ili tužiteljske neovisnosti, niti relevantne preporuke, odnosno mišljenja dana u svezi s važećim Zakonom o VSTV-u u dijelu koji regulira stegovne prekršaje. Ustavni sud smatra da apelantica, osim uopćenih tvrdnji, ne obrazlaže na koji način su okolnosti na koje ukazuje konkretno utjecale na njezina prava zagwarantirana Ustavom BiH i Europskom konvencijom u postupku koji je vođen protiv nje. Stoga su, prema ocjeni Ustavnog suda, i ovi apelacijski navodi neutemeljeni.

72. U svezi s apelacijskim navodima koji se odnose na manjkavost dispozitiva stegovnih odluka glede utvrđivanja posljedice učinjenog stegovnog prekršaja, Ustavni sud zapaža da definicija stegovnih prekršaja iz članka 57. toč. 8) i 17) ne sadrži posljedicu kao obilježje prekršaja, o čijem ostvarivanju ovisi odluka o utvrđivanju stegovne odgovornosti, te da su u predmetnom stegovnom postupku stegovna povjerenstva razmatrala posljedice izvršenih stegovnih prekršaja u kontekstu apelantičinog subjektivnog odnosa spram učinjenog prekršaja, a imajući u vidu načela iz članka 59. stavak (1) Zakona o VSTV-u. Ustavni sud zapaža da je Prvostupanjsko povjerenstvo odluku u svezi s apelantičinim subjektivnim odnosom spram prekršaja koji su joj stavljeni na teret točkom III.a) stegovne tužbe obrazložilo na način da apelantica dodjelu predmeta nije vršila u skladu s Pravilnikom TCMS. U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da je Prvostupanjsko povjerenstvo u skladu s naprijed navedenim utvrđenjem zaključilo da su uslijed manualne raspodjele predmeta, koja je primjenjivana u Tužiteljstvu, izostala načela koja garantira automatski način raspodjele predmeta, a to su jednoobraznost, objektivnost, transparentnost, podjednaka zaduženost svih tužitelja predmetima. Osim toga, Ustavni sud zapaža da je Prvostupanjsko povjerenstvo izvelo zaključak u svezi s apelantičinim subjektivnim odnosom spram stegovnih prekršaja koji su joj stavljeni na teret točkom III.b) stegovne tužbe, cijeneći da su nepokretanjem postupka sigurnosnih provjera ugrožene aktivnosti Tužiteljstva BiH, kao i rad drugih nadležnih organa, te da su time otvorene mogućnosti neovlaštenog otkrivanja, uništavanja i zlouporabe tajnih podataka. Zbog navedenog, Ustavni sud i ove navode ocjenjuje neutemeljenim.

73. U svezi s apelacijskim navodima kojima ističe da se izreka drugog prekršaja poziva na Zakon o zaštiti tajnih podataka, te da u izreci nije naznačen blanketni propis na koji se stegovna tužba poziva, Ustavni sud zapaža da je apelantica isti prigovor isticala i u žalbi na odluku Prvostupanjskog povjerenstva, te da ga je razmotrilo Drugostupanjsko povjerenstvo. U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da je Drugostupanjsko povjerenstvo zaključilo da iz činjeničnog opisa stegovnih prekršaja, koji su navedeni u stegovnoj tužbi, proizlazi dovoljno činjeničnih navoda iz kojih se može izvesti zaključak o povredi Zakona o zaštiti tajnih podataka i o bitnim obilježjima stegovnih prekršaja za koje se apelantica tereti. U tom kontekstu, Ustavni sud zapaža da je u izreci odluke Prvostupanjskog povjerenstva jasno određen zakon koji je apelantica propustila primijeniti, tj. „[...] suprotno odredbama Zakona o zaštiti tajnih podataka kojim je propisana obveza institucija Bosne i Hercegovine da osiguraju da svi uposleni, koji zbog prirode poslova koje obavljaju imaju pristup tajnim podacima, dobiju odgovarajuću dozvolu u skladu s ovim zakonom, propustila u razdoblju od 29. rujna 2016. do najmanje 22. ožujka 2021. godine osigurati da se za uposlenike Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, čiji je [apelantica] rukovoditelj, pokrene postupak personalnih sigurnosnih

provjera stupnja tajnosti određenog Odlukom o listi radnih mjesta, odnosno dužnosti za osobe koje su predmet sigurnosne provjere u Tužiteljstvu BiH [...], te je propustila postupiti u skladu s nalogom iz zaključka [VSTV-a] od 17. srpnja 2019. godine kojim '[....]' se obvezuju sve pravosudne institucije u Bosni i Hercegovini da žurno provedu sve obveze i mjere propisane Zakonom o zaštiti tajnih podataka [...]’ “. Iz navedenog proizlazi da su nadležna stegovna povjerenstva razmotrila identične apelantičine navode i dala razloge zašto oni ne mogu dovesti do drugačijeg rješenja konkretne stegovne stvari. Imajući u vidu navedene odredbe Pravilnika TCMS i Zakona o zaštiti tajnih podataka i dovodeći ih u vezu s odredbama iz članka 57. toč. 8. i 17. Zakona o VSTV-u kojim je kao stegovni prekršaj propisan „nemar ili nepažnja u obnašanju službenih dužnosti“ i „propuštanje, iz neopravdanih razloga, da postupi sukladno odlukama, naredbama ili zahtjevima Vijeća“, Ustavni sud, suprotno apelantičnim navodima, ne zapaža proizvoljnost u obrazloženju stegovnih povjerenstava i VSTV-a da je apelantica, postupajući na navedeni način, počinila predmetne stegovne prekršaje.

74. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud smatra da u odlukama donesenim u predmetnom stegovnom postupku nema ništa što bi ukazivalo na proizvoljnost, bilo prilikom utvrđivanja i ocjene činjenica ili prilikom primjene materijalnog i procesnog prava, te da one sadrže obrazloženje koje zadovoljava zahtjeve iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije. Stoga, Ustavni sud smatra da nema kršenja prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije.

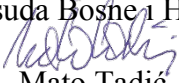
VIII. Zaključak

75. Ustavni sud zaključuje da nije došlo do povrede apelantičinog prava na nepristranost suda kao segmenta prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije u situaciji kada navodi o pristranosti predsjednika VSTV-a, odnosno članova VSTV-a nisu utemeljeni.

76. Ustavni sud zaključuje da nije prekršeno apelantičino pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije kada je na temelju provedenih relevantnih dokaza nesumnjivo utvrđena apelantičina stegovna odgovornost za prekršaje iz članka 57. toč. 8. i 17. Zakona o VSTV-u i izrečena odgovarajuća stegovna mjera, za što su nadležna stegovna tijela VSTV-a dala dovoljno jasna i argumentirana obrazloženja.

77. Na temelju članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

78. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Mato Tadić